

LAVEX info magazín

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

ROČNÍK XXXVII • 1/2010

4-CLD Králiky

 Doppelmayr®

PistenBully 600 **Skutočný predajný šláger!**

1000 predaných PistenBully 600 len za 4 roky.
Je to skutočný rekord.
Najviac predávané snežné pásové vozidlo na svete.
Sme na to hrdí!

Obchodné a servisné zastúpenie v SR
TERMONT s.r.o., Nálepková 4419, 036 01 Martin
+421 43 4001004, termont@termont.sk

www.pistenbully.com

PistenBully®

OL TRADE

zasnežovanie Johnson Controls Neige

mobilné ľadové plochy

www.oltrade.sk

SCANDINAVIAN
RAILS

VYBAVENIE
SNOWBOARD
PARKOV

BEZPEČNOSTNÉ VYBAVENIE ZJAZDOVIEK

MBS-ADIC
LA SECURITE AU SOMMET

www.groupecmd.com

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXVII • 1/2010**Vydáva**

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.

tel./fax: 02/4924 95 90
033/647 50 40

mobil: 0903 165 032

e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda

členovia:

M. Čerňanská, Ing. J. Gavalier,

Ing. J. Hulla, Ing. J. Kríž, CSc.,

Ing. L. Mačičák, Ing. V. Obdržálek,

M. Sumka, M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,

031 01 Liptovský Mikuláš

tel.: 044/5520 460, 5621 682

fax: 044/5522 017

e-mail: lavex@lavex.sk

internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis

Liptovský Mikuláš

www.repro.sk

Ročné predplatné na 4 čísla:

10 €

ISSN č. 1336-1953

Evidenčné číslo MK SR - EV 3893/09

Inzerenti čísla:

DOPPELMAYR ob. str. 1

KÄSSBOHRER ob. str. 2

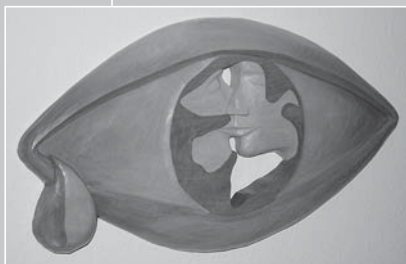
OL TRADE 1

POMA ob. str. 4

PRINOTH ob. str. 3

TECHMONT HELICOPTER 26

TECHNOALPIN 3

5 Z činnosti združenia**10 Nové lanovky na Slovensku****12 Zo života našich stredísk****14 Lanovkári, ako ich nepoznáme****OBSAH**

Príhovor 3

Náš hosť 4

Z činnosti združenia 5

Oznamy a informácie 5

V Permone opäť
o lanách 6, 7

ITF Slovakiatour 7, 8

Z kroniky lanovkárov 8, 9

Nové lanovky
na Slovensku 10, 11

Zo života
našich stredísk 12, 13

Lanovkári,
ako ich nepoznáme 14, 15

Informácie z firiem
Doppelmayr ..... 16 - 18

Tatrapoma 18, 19

Poma ..... 20 - 22

Leitner Ropeways 22, 23

Kässbohrer ..... 24 - 26

TechnoAlpin ..... 27 - 28

OI Trade 28

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii.

... a sme v roku 2010

Rozbehla sa zimná sezóna 2009/2010. Jej začiatok bol rozpačitý, vo väčšine stredísk teplé počasia nedovoľovalo technicky zasnežovať, počas Vianoc dokonca pršalo.

Tento nepriaznivý začiatok sa prejavil počas vianočných sviatkov a mnohé strediská, v ktorých práve tento termín znamená takmer jednu štvrtinu, niekde dokonca až jednu tretinu celkových tržieb, zaznamenali veľký pokles oproti predchádzajúcim sezónam. Ani ďalší priebeh zimnej sezóny spočiatku nevyzeral veľmi optimisticky. Kládli sme si otázku, aký bude vývoj v ďalších mesiacoch? Ťažko sa bude dobiehať doterajší výpadok návštevnosti. Myslím si však, že netreba hádzať flintu do žita.

Aj táto zimná sezóna spolu s minuloročnou by nás mala donútiť hlbšie sa zamyslieť nad úrovňou cestovného ruchu na Slovensku, v našom prípade zimného cestovného ruchu. Znova sa musíme vrátiť k nezastupiteľnej úlohe štátu vo vzťahu k rozvoju cestovného ruchu. Urobil už štát kroky, aby cestovný ruch, ako významné odvetvie národného hospodárstva, aj naštartoval? Pomôže nový zákon o turizme, ktorý je práve v štádiu schvaľovania?

Je veľa príkladov z blízokých alpských krajín, kde zimný cestovný ruch existuje už desiatky rokov a dospel vývojom do vysokého štádia jeho fungovania a významného podielu prínosu finančných prostriedkov pre obce, región a štát. Netreba nič vymýšľať, všetko je vymyslené a dlhodobo odskúšané. Treba to len prevziať ako fungujúcu základňu a na naše podmienky prispôbiť a vylepšovať.

Som si vedomý toho, že všetko sa nedá riešiť z večera do rána, že finančná kríza a s ňou spojené okolnosti nás ešte potrápia. Nechcem však, aby bol môj príhovor len pesimistický, veď platí, že všetko zlé je aj na niečo dobré. Ešte viac si uvedomíme a pochopíme prednosti Slovenska pre cestovný ruch, keď ho naštartujeme a budeme môcť z neho profitovať všetci - občania, obce, regióny, podnikatelia v oblasti turizmu i štát. Verme, že objemy investícií do infraštruktúry zimného cestovného ruchu budú rásť väčším tempom, a tým potom aj objem tvorby HDP, ktorý je na Slovensku v súčasnosti veľmi nízky.

Aj napriek krízovému roku môžeme konštatovať, že do infraštruktúry zimného cestovného ruchu pribudli investície za takmer 100 mil. eur. Vybudovali sa

nové lanové dráhy, technické zasnežovanie, pribudli snežné pásové vozidlá a iná infraštruktúra i nové služby. Môžeme sa pochváliť 12. medzinárodnou výstavou Interlavex 2009, konanou v rámci 36. Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov na Slovensku na Podbanskom za účasti 52 zahraničných a domácich vystavovateľov. Keďže viacerí zastupovali aj ďalších výrobcov a ich výrobky, možno povedať, že priamo či v zastúpení sa tu prezentovalo vyše 60 firiem, ktoré ocenili organizáciu výstavy.

Aj touto cestou by som chcel poďakovať všetkým organizátorom a pracovníkom, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii tejto výstavy, jedinej svojho druhu na Slovensku. ZZ LAVEX ňou prispieva veľkým podielom k rozvoju infraštruktúry a služieb cestovného ruchu.

V roku 2009 sa realizovalo nové preklasifikovanie lyžiarskych stredísk na Slovensku. V spolupráci so SACR, Sitourom a ZZ LAVEX sa vypracoval nový SKI-atlas najvýznamnejších lyžiarskych stredísk na Slovensku v digitálnej podobe. V spolupráci s ostatnými profesionálnymi zväzmi sme sa podieľali na príprave podkladov a návrhov na podporu rozvoja cestovného ruchu a riešenia dopadu krízy na cestovný ruch. Tieto návrhy boli prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR, kde sa aj prerokovali, odstúpené vláde Slovenskej republiky. Aj keď závery z rokovaní o týchto návrhoch neboli príliš optimistické, aspoň ich vzali na vedomie. V budúcnosti sa nimi musíme stále zaoberať, pripomínať ich a tlačíť pred sebou, kým ich nepochopia a nevytvoria podmienky na realizáciu zámerov možnosti rozvoja cestovného ruchu na Slovensku.

Na záver by som chcel popriať všetkým strediskám do konca sezóny veľa spokojných návštevníkov, veľa snehu a dobrý pocit z vykonanej práce.

Ing. Ján Gavalier,
predseda predstavenstva ZZ LAVEX

1990 - 2010 TWENTY YEARS OF EXPERIENCE
20

dv media

TECHNOALPIN®
Snow experts

Spoľahlivosť

T60

Kombinácia dlhoročnej skúsenosti, vyzretej techniky a vysokokvalitných materiálov Vašej T60 zaručuje na dlhé obdobie bezchybnú a spoľahlivú výrobu najlepšieho snehu.

Nové dimenzie zasnežovania
www.technoalpin.com

TechnoAlpin East Europe, s.r.o.
T 00421 41 700 26 445 - F 00421 41 700 26 46

Náš host

Rozvoj stredísk cestovného ruchu, najmä zimného, sa na Slovensku už dlhé roky stretáva s problémami, ktoré, okrem iného, často prináša aj zamietavý postoj zo strany ochrany prírody. Dlhé obdobie sa hovorí o spracovaní novej zonácie v národných parkoch a chránených krajinných oblastiach, ktorá by prispela k odstráneniu chýb z minulosti, kedy v mnohých prípadoch boli aj do vysokých stupňov ochrany zahrnuté urbanizované lokality. Nová zonácia a z nej vyplývajúce legislatívne úpravy sú však veľmi zdĺhavé. A práve o týchto témach sme sa porozprávali s dnešným hosťom, ústredným riaditeľom Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Ing. JÁNOM MIZERÁKOM.

■ Už v roku 2005, prakticky pred piatimi rokmi, vláda SR schválila materiál Sedem systémových opatrení pre rozvoj cestovného ruchu na Slovensku, ktoré okrem iného určili:

...prehodnotiť počet a súčasné hranice NP a CHKO na Slovensku so zámerom upraviť stupne ochrany s cieľom prisne chrániť iba skutočne významné územia a znížiť stupeň ochrany v urbanizovaných územiach...

...do územi so 4. a 5. stupňom ochrany prírody na území NP a CHKO nezačleniť zastavané územia obcí...

Čo sa z týchto systémových opatrení splnilo?

Najefektívnejšie riešenie na systémové zmeny na územiach národných parkov a chránených krajinných oblastí v súvislosti s prehodením stupňov ochrany prírody je zonácia národných parkov a chránených krajinných oblastí. V súčasnosti sa Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky venuje prioritne zonácii Tatranského národného parku. Vzhľadom na to, že zonácia veľkoplošných chránených území je nástrojom na prehodenie súčasného stavu maloplošných chránených území, ako aj predmetu ich ochrany a spôsobu ich najefektívnejšieho manažmentu, Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky Banská Bystrica pripravila návrh zonácie aj ďalších národných parkov. Ide o národné parky Malá Fatra, Veľká Fatra, Slovenský raj, Poloniny, TANAP, NAPANT. Účelom zonácie je okrem definovania záujmov ochrany prírody a krajiny v danom území aj vytvorenie priestoru na socio-ekonomické aktivity v daných územiach, ktoré budú mať pozitívny vplyv na rozvoj regiónov a mikroregiónov v uvedených národných parkoch. Ohľadne otázky súvisiacej s vyriešením 4. a 5. stupňa ochrany prírody na už zónovaných národných parkoch treba podotknúť, že v zastavaných územiach obcí sa v návrhu zonácií nenačádzajú 4. a 5. stupeň ochrany.

■ Aké sú reálne predpoklady, že tieto, vládou schválené systémové opatrenia, sa aj skutočne zrealizujú?

Treba podotknúť, že aj napriek tomu, že

■ Ing. Ján Mizerák

otázka je veľmi krátka, je veľmi široko koncipovaná. Ja, ako zástupca odbornej organizácie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorá má v kompetencii riešenie problematiky, môžem konštatovať, že uvedená problematika patrí medzi priority rezortu na úseku ochrany prírody a krajiny. Uvedomujem si komplexnosť a dôležitosť zónovania území predovšetkým národných parkov, ktorou sa vyrieši problematika stretov záujmov medzi záujmami ochrany prírody a krajiny, vlastníckymi, správcami, nájomcami pozemkov, socio-ekonomickými aktivitami, ako aj samosprávou v daných územiach. Preto vytváram podmienky na to, aby zonácia uvedených národných parkov bola schválená v čo možno najkratšom čase. Ako limitujúce v tomto procese vidím zložitnosť v rokovaniach s vlastníckymi pozemkami v rámci zónovaných národných parkov, predovšetkým vo väzbe na platný zákon o ochrane prírody a krajiny. Nie je žiadnym tajomstvom skutočnosť, že rokovania v oblasti určenia výšky kompenzácie za obmedzenia užívania pozemkov v jednotlivých zónach súvisiace s platnými právnymi normami budú veľmi náročné.

■ Vláda SR na výjazdovom zasadnutí v novembri 2009 v Poprade sa zaoberala aj podmienkami rozvoja cestovného ruchu, ktorý chápe ako jednu zo svojich priorit. Konštatovala, že rozvoj služieb cestovného ruchu povedzme v oblasti Vysokých Tatier brzdia systémové nedostatky, akými sú napríklad chýbajúca zonácia a s ňou chýbajúci územný plán. Určila aj termín (koniec

I. štvrtroka 2010), dokedy zonácia Vysokých Tatier musí byť dokončená. Dodrži sa tento termín?

Vláda Slovenskej republiky na výjazdovom zasadnutí v novembri 2009 v Poprade zaviazala ministra životného prostredia Jozefa Medveda pripraviť zonáciu TANAP-u v termíne do 31. marca 2010. Termín vzhľadom na konania, ktoré treba absolvovať s dotknutými subjektmi v procese prerokovania zámeru na vyhlásenie zonácie a lehoty s tým súvisiacej, je veľmi krátky, ale aj napriek tomu sme pripravení zonáciu Tatranského národného parku do uvedeného termínu predložiť.

■ Aký je časový postup v zonácii ďalších národných parkov a chránených krajinných oblastí?

Zonácia ďalších národných parkov - Malej Fatry, Veľkej Fatry, TANAP-u, NAPANT-u, Slovenského raja a Polonin sú pripravené v štruktúre podľa zákona tak, že po ukončení zonácie v TANAP-e možno plynulo pokračovať v prerokovaní zámerov na vyhlásenie zonácií uvedených národných parkov. Podotýkam, že prerokovanie zámerov na vyhlásenie zón národných parkov je konanie, ktoré na základe odborných podkladov pripravených Štátnou ochranou prírody a prerokovaných so zástupcami ministerstva pôdohospodárstva, ministerstva hospodárstva, ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja zabezpečujú príslušné špecializované orgány na úseku ochrany prírody a krajiny, v tomto prípade krajské úrady životného prostredia.

Ďakujeme ústrednému riaditeľovi Štátnej ochrany životného prostredia Ing. Jánovi Mizerákovi za rozhovor a dovoľujeme si vysloviť vieru, že sa aj v tejto oblasti konečne začnú hybať ľady. ■

ZUSAMMENFASSUNG

Ein Gespräch mit dem Generaldirektor des Staatlichen Naturschutzes der Slowakischen Republik, Dipl.-Ing. Ján Mizerák, über den Fortschritt der Arbeiten an der neuen Zoneneinteilung in den Nationalparks und Naturschutzgebieten in der Slowakei, die sehr wichtig für die weitere Entwicklung der Touristen- und Skizentren ist.

SUMMARY

An interview with the general director of the State Nature Conservation of the Slovak Republic, Dipl. Eng. Ján Mizerák, about the work progress regarding the new zonation in national parks and conservation areas in Slovakia, which is very important for further development of tourist and ski resorts.

Z činnosti združenia

Školenie vodičov SPV a snežných skútrov

Závislosť prevádzky lyžiarskych stredísk od technického zasnežovania a dodatočná úprava lyžiarskych tratí pásovými vozidlami, na ktoré sa kladú stále vyššie nároky na výkon a ich schopnosť takýto sneh spracovať, si vyžaduje aj ustavičné zdokonaľovanie vodičov. Správne vyškolený vodič je zárukou kvalitne upravenej trate, aj zárukou toho, že počas výkonu jeho činnosti budú rešpektované zásady bezpečnosti práce a ochrana osôb, ktoré sa môžu na mieste jeho pracoviska vyskytnúť.

Na dosiahnutie tohto cieľa sa usiluje prispieť aj ZZ LAVEX, ktoré každoročne organizuje aktualizáciu prípravy vodičov snežných pásových vozidiel, zameranú najmä na bezpečnosť prevádzky vozidiel. Sú v nej zapracované povinnosti správania sa vodiča, otázky prevádzky vozidla vo výnimočných podmienkach, spolujazda osôb na úložnej ploche, svaňová dostupnosť vozidla, údržba vozidla, výstražné značky a zariadenia a ďalšie. Dôležitou časťou školenia sú aj otázky ekológie – manipulácia s nebezpečnými látkami, nakladanie s nebezpečným odpadom a pod., za čo vodič pásového vozidla bezprostredne zodpovedá. V poslednej miere je v rámci školenia pre-

zentovaná aj prvá pomoc pri podchladení a omrzlinách, aby sa vodič snežného pásového vozidla vedel vyhnúť takémuto riziku, prípadne, aby dokázal poskytnúť prvú pomoc osobe, ktorá bola takto postihnutá.

Začiatkom roka, 7. januára 2010, zorganizovalo ZZ LAVEX školenie vodičov snežných pásových vozidiel v Zuberici, ktorého sa zúčastnilo 45 vodičov z lyžiarskych stredísk Veľká Rača, Jasná, Kremnica, Zuberec, Remata, Krahule, Makov, Plejsy a ďalších. Lektor združenia Ing. Miroslav Grešo v spolupráci s odborným lektorom Ing. Dušanom Miklošom zo spoločnosti Termont Martin odprezentovali túto problematiku a po skončení overili vedomosti tak u nových, ako aj u dlhoročných vodičov pásových vozidiel. S potešením konštatovali, že všetci vodiči preukázali potrebné vedomosti pre bezpečnú obsluhu vozidiel.

Dňa 12. januára 2010 pripravilo ZZ LAVEX v spolupráci so spoločnosťou Auto Raster Zvolen, Ing. Petrom Erdélym, školenie vodičov snežných skútrov v Jasnej. Školenia sa zúčastnilo 31 vodičov snežných skútrov, ktorí snežné skútre využívajú ako pracovné prostriedky pri vykonávaní pracovných činností. Hlavnou náplňou školenia boli, obdobne ako u vodičov SPV, zásady bezpečnej prevádzky snežných skútrov so zameraním na osvojenie si základných prevádzkových postupov, jazdecké polohy, správanie sa pri zapadnutí skútra, preprava pasažie-

■ Účastníci školenia vodičov SPV

rov, rôzne druhy terénu, núdzové situácie a pod.

Pozornosť venovali aj ekológii, prevej pomoci pri podchladení a omrzlinách a jazde so snežným skútrom na pozemnej komunikácii. Podľa vyhlášky č. 464/2009 MDPaT SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, môžu snežné ratraky a snežné skútre jazdiť po pozemnej komunikácii, ak je povrch pozemnej komunikácie pokrytý dostatočne silnou vrstvou snehu alebo ľadu tak, aby sa záberové lišty pásov nedotýkali povrchu pozemnej komunikácie.

Po ukončení prednáškovej časti u vodičov snežných skútrov overili vedomosti s vyhovujúcim výsledkom.

m. g.

Oznamy a informácie

Čo je nové v legislatíve?

Práve pred rokom, v č. 1/2009 nášho časopisu, sme čitateľov informovali o pripravovanej novelizácii zákona č. 164/1996 Z. z. o dráhach, ktorá mala priniesť zásadnejšie zmeny v problematike výstavby a prevádzkovania dráh. Zmien sme sa dočkali, avšak netrúfam si tvrdiť, či vo vzťahu k lanovej doprave prinesú niečo pozitívne. Prekvapením je určite skutočnosť, že pôvodne z jedného zákona sa predmetná problematika rozdelila do dvoch.

Od 1. januára 2010 je v účinnosti zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje druhy dráh a pravidlá ich výstavby a prevádzky, schvaľovanie typov dráhových vozidiel, prevádzku určených

technických zariadení a oprávnenia na vykonávanie určených činností, odbornú, zdravotnú a psychickú spôsobilosť na výkon práce na dráhach a ďalšie. Takisto je v účinnosti zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach, ktorý upravuje podmienky poskytovania dopravných služieb, práva a povinnosti dopravcov a cestujúcich vo verejnej osobnej doprave a iné.

Prvou a dosť podstatnou zmenou v zákone o dráhach sú vo vzťahu k oprávneným právnickým osobám určené činnosti, definované v § 17 ako montáž, opravy, rekonštrukcie, skúšky a overovanie spôsobilosti určených technických zariadení môžu vykonávať len právnické osoby na základe oprávnenia, udeleného bezpečnostným orgánom. Bezpečnostný orgán udelí oprávnenie žiadateľovi, ktorý zamestnáva osobu s platným dokladom o odbornej spôsobilosti, má technické

zariadenie potrebné na vykonávanie určených činností, vytvorenú organizačnú štruktúru, systém odborného riadenia a monitorovania vykonávaných činností, vypracované pokyny a postupy na vykonávanie určených činností a má k dispozícii dokumentáciu na vykonávanie určených činností.

Zmena nastala aj vo vykonávaní činnosti na určených technických zariadeniach, upravenej v § 18 zákona, ktorá je definovaná ako revízie, inšpekcie, skúšky, obsluha určených technických zariadení, overovanie spôsobilosti určených technických zariadení, zapletanie a opravy oceľových lán a zalievanie oceľových koncoviek používaných na zariadeniach lanových dráh a kontrola činnosti v zvaraní a nedeštruktívnom skúšaní. Tieto činnosti môžu vykonávať len fyzické osoby s platným dokladom o odbornej spôsobilosti na vykonávanie činnosti

na určených technických zariadeniach. Overovanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie činností na určených technických zariadeniach vykonáva bezpečnostný orgán alebo ním poverená právnická osoba, pričom doklad o odbornej spôsobilosti vydáva bezpečnostný orgán. Držiteľ dokladu o odbornej spôsobilosti na vykonávanie činnosti na určených technických zariadeniach je povinný absolvovať každých päť rokov aktualizáciu prípravu v určenom vzdelávacom zariadení ako predpoklad na predĺženie platnosti dokladu, alebo vykonať periodickú odbornú skúšku.

Zmeny nastali aj v otázke odbornej spôsobilosti pracovníkov vykonávajúcich pracovné činnosti, dôležité z hľadiska bezpečnosti prevádzkovania dráhy a dopravy na dráhe – § 31 zákona. V paragrafe sa uvádza, že tieto činnosti môžu vykonávať len zamestnanci, ktorí spĺňajú predpoklady na odbornú, zdravotnú a psychickú spôsobilosť. Zoznam pracovných činností vyžadujúcich odbornú spôsobilosť, s uvedením kvalifikačných predpokladov a obsahového zamerania odbornej prípravy určí prevádzkovateľ dráhy a dráhový podnik.

Na udržanie odbornej spôsobilosti je zamestnanec povinný zúčastňovať sa najmenej dvakrát ročne pravidelných preškolení organizovaných povereným vzdelávacím zariadením alebo prevádzkovateľom dráhy a podrobiť sa raz za tri roky periodickému preskúšaniam. Zamestnávateľia sú povinní vydať odchádzajúcim zamestnancom na ich žiadosť doklady potvrdzujúce absolvovanie školenia, získanú odbornú spôsobilosť a prax.

Podrobnosti a súvislosti jednotlivých ustanovení si však treba podrobne nastudovať v predmetných zákonoch.

Novinkou je aj nová vyhláška č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami - tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými. Citovaná vyhláška ustanovuje technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia. Vyhláška veľmi jednoznačne definuje kontrolu stavu bezpečnosti technického zariadenia, ktorá sa vykonáva typovou skúškou, úradnou skúškou a opakovanou úradnou skúškou, odbornou prehliadkou a odbornou skúškou a inými prehliadkami a skúškami. Tiež ustanovuje, že kontrola stavu bezpečnosti technického zariadenia sa vykonáva počas výroby alebo montáže a po ich dokončení, po inštalovaní na mieste budúcej prevádzky pred prvým uvedením do prevádzky a po inštalovaní na inom mieste s výnimkou technického zariadenia prenosného.

Po novom je riešená aj odborná spôsobilosť na obsluhu vyhradeného technického zariadenia, určeného bezpeč-

nostno-technickými požiadavkami, ktoré nie sú uvedené v § 17 vyhlášky (lyžiarske vleky nie sú uvedené), ako aj odborná spôsobilosť na opravu vyhradeného technického zariadenia. Táto sa preukazuje dokladom, ktorý vyhotoví po školení a overení odborných vedomostí oprávnený revízy technik.

M. G.

V Grandhoteli Permon opäť o oceľových lanách, pásových dopravníkoch a ťažných zariadeniach

Vieroslav Molnár, Gabriel Fedorko, Ján Boroška /1

Jedna z najstarších medzinárodných konferencií Výskum, výroba a použitie oceľových lán, dopravníkov a ťažných zariadení sa uskutočnil už šiestnásty raz. Termín konania konferencie je 21. – 24. september 2010. Dejiskom bude opäť Grandhotel Permon na Podbanskom.

Je to určitá symbolika, nakoľko sa konferencia prvý raz na tomto mieste konala v roku 1994, teda pred 16 rokmi. Usporiadateľom konferencie je Ústav logistiky priemyslu a dopravy Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach. Význam konferencie a záujem o ňu nienan na Slovensku, ale aj v zahraničí, dokumentuje niekoľko čísel:

- Celkový počet účastníkov na doterajších 15 konferenciách je 1 867, z toho 591 zahraničných účastníkov zo 16 štátov.
- Na konferenciách odznelo spolu 583 prednášok, 244 prednášok mali zahraniční autori.

Organizačný výbor konferencie požiadal o prevzatie zástity nad jej konaním rektora Technickej univerzity v Košiciach Dr.h.c. prof. Ing. Antona Čizmára, CSc. a dekana Fakulty BERG TU v Košiciach prof. Ing. Gabriela Weissa, PhD. Organizačný výbor súčasne rokuje s viacerými výrobnými a výskumnými organizáciami, ktoré by podobne, ako v minulosti, boli spoluorganizátormi konferencie. Medzi nimi je, samozrejme, ZZ Lanovky a vleky LAVEX so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Prednášky na konferencii budú prebiehať v troch sekciách, pričom v každej sekcii si garanti vyžadujú 3 – 4 prednášky s konkrétnym zameraním od popredných našich i zahraničných odborníkov. Prednesené budú v prvý deň

konferencie na spoločnom zasadnutí všetkých sekcií, na ktorom predpokladáme aj prezentačné vystúpenia výrobných organizácií. V sekciách chceme dať väčší dôraz na diskusiu a v jej rámci predovšetkým na výmenu poznatkov a skúseností. V rámci sekcie zaoberajúcej sa problematikou oceľových lán bude vyhradený dostatočný priestor otázkam legislatívy, ktorá v poslednom období zaznamenáva značné zmeny.

Pre lepšiu možnosť orientácie prednášateľov organizátori konferencie určili pre každú sekciu okruh problémov, ktoré by mali byť na konferencii obsiahnuté v prednáškach a potom riešené v diskusii a stretnutiach k otázkam, ktoré budú najviac frekventované.

Organizačný výbor pre jednotlivé sekcie navrhol tieto odborné zamerania:

Prvá sekcia: Výskum, výroba a použitie oceľových lán

- Výskum oceľových lán;
- Výroba oceľových lán (technológia a strojná zariadenia);
- Použitie oceľových lán v rôznych priemyselných odvetviach;
- Praktické skúsenosti z prevádzky oceľových lán;
- Údržba, kontrola a skúšanie oceľových lán;
- Legislatíva v oblasti prevádzky a kontroly oceľových lán;
- Konštrukcie oceľových lán;
- Životnosť a kvalita oceľových lán a ich hodnotenie;
- Riziká prevádzky oceľových lán.

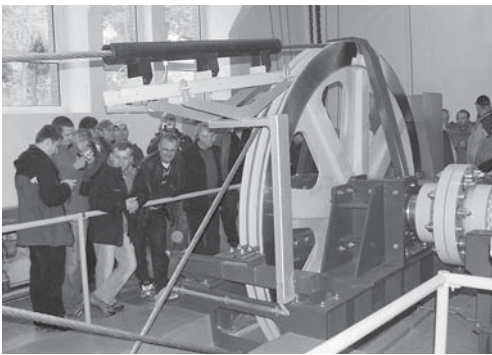
Druhá sekcia: Výskum, výroba a použitie dopravníkov

- Materiály a výroba dopravných pásov;
- Nové konštrukcie dopravníkov;
- Použitie dopravníkov v prevádzke;
- Kvalita a životnosť konštrukčných prvkov dopravníkov;
- Skúšanie konštrukčných prvkov dopravníkov;

■ O medzinárodnú konferenciu o lanách je vždy veľký záujem (účastníci konferencie v r. 2008)

■ Účastníci počas exkurzie

- Bezpečnosť a riziká prevádzky dopravníkov;
- Technicko-ekonomické hodnotenie prevádzky dopravníkov.

Tretia sekcia: Výskum, výroba a použitie ťažných zariadení zvislej dopravy

- Výskum a vývoj v oblasti ťažných zariadení;
- Ťažné stroje a ich konštrukčné prvky;
- Výpočet základných parametrov ťažných zariadení a zvislej dopravy;
- Praktické skúsenosti z prevádzky ťažných zariadení;
- Modernizácia ťažných zariadení;
- Problematika ťažby z veľkých hĺbok.

Z prehľadu odborného zamerania sekcií vidieť, že konferencia zahŕňa široký okruh aktuálnych problémov a v sekcii zaoberajúcej sa oceľovými lanami organizátori zabezpečujú ako jednu z nosných prednášok z oblasti prevádzky oceľových lán prednášku o skúsenostiach z prevádzky lán lanoviek a vlekov.

Grandhotel Permon prešiel v poslednom období viacerými rekonštrukciami a bude jedným zo spoluorganizátorov konferencie. Pre účastníkov medzinárodnej konferencie organizátori pripravujú pestrý večerný kultúrny a spoločenský program.

Posledný deň konferencie bude venovaný exkurziám, predbežne organizačný výbor uvažuje o návšteve novej kabínkovej lanovky na Chopok v Demänovskej doline alebo o návšteve zariadení v Tatranskej Lomnici a na Skalnatom Plese. Exkurzie sú pripravované v úzkej spolupráci so ZZ LAVEX.

Ďalšie podrobnosti týkajúce sa XVI. medzinárodnej konferencie Výskum, výroba a použitie oceľových lán, dopravníkov a ťažných zariadení, sú na stránke www.tuke.sk/LANA. Organizátori sa tešia na vašu účasť.

1/ Doc. Ing. Vierošlav Molnár, PhD., Ing. Gabriel Fedorko, PhD., prof. Ing. Ján Boroška, CSc., Fakulta BERG TU v Košiciach, Ústav logistiky priemyslu a dopravy, Park Komenského 14, 043 84 Košice, Slovenská republika. Tel.: +0421 55 6023143 Fax: +0421 55 6331753 e-mail: vierošlav.molnár@tuke.sk gabriel.fedorko@tuke.sk, ján.boroska@tuke.sk

ITF SLOVAKIATOUR

Je tradíciou, že výstavnú sezónu v bratislavskej Inchebe každoročne otvára medzinárodný veľtrh cestovného ruchu ITF Slovakiatour spoločne s medzinárodným veľtrhom gastronómie Danubius Gastro. Napokon, obe tieto oblasti spolu úzko súvisia.

Šiestnásty ročník ITF Slovakiatour a sedemnásty ročník Danubius Gastro dopĺňal rad pridružených podujatí – 17. medzinárodná špecializovaná výstava Poľovníctvo a oddych, 2. ročník medzinárodnej špecializovanej výstavy Wellness a fitness, 7. festival cestovateľských filmov Camera Slovakia, 10. výstava strojov a technológií pre obchody Exposhop a 9. výstava obalových materiálov a baliacej techniky Gastropack.

Slávnostné otvorenie výstavného podujatia sa uskutočnilo 21. januára 2010 za účasti prezidenta SR Ivana Gašparoviča, ministra hospodárstva Ľubomíra Jahnátka, ministra pôdohospodárstva Vladimíra Chovana, ministra pre regionálny rozvoj Českej republiky Rastislava Vondruška, štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva Bulharskej republiky Iva Marinova, generálneho riaditeľa Incheby Alexandra Rozina a ďalších významných hostí.

Celkom sa na výstavných podujatiach predstavilo 768 vystavovateľov z 31 krajín. Napriek určitým dovtedajším obavám usporiadateľov, či sa dopad ekonomickej krízy neodzrkadlí na nižšej návštevnosti, bola skutočnosť úplne iná – za štyri dni trvania podujatia počet návštevníkov dosiahol rekordné číslo 68 362.

Široký výber dovolenkových ponúk

Veľtrh ITF Slovakiatour patrí k najvýznamnejším veľtrhom cestovného ruchu v strednej Európe. Už pred 10 rokmi bol zaradený do prestížnej medzinárodnej organizácie veľtrhov cestovného ruchu ITTFA. V tomto roku počet vystavovateľov dosiahol číslo 440 a zastúpenie tu malo 29 krajín. K tradičným účastníkom ako Bulharsko, Cyprus, Česko, Egypt, Fínsko, Grécko, Holandsko, India, Chorvátsko, Indonézia, Izrael, Japonsko, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rusko, Slovinsko, Srbsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Tunís, Turecko, Veľká Británia, Ukrajina, pribudli Jamajka a Kazachstan, ktoré sa zúčastnili prvý raz.

Záštitu nad veľtrhom držalo Ministerstvo hospodárstva SR, odbornými garantmi boli Slovenská agentúra pre cestovný ruch, Slovenská asociácia

2010

cestovných kancelárií a cestovných agentúr, Združenie miest a obcí Slovenska a Zväz hotelov a reštaurácií Slovenskej republiky. Čestným hosťom veľtrhu bola Malokarpatská vína cesta, ktorá v sebe spája niekoľko fenoménov – víno, krajinu, históriu a gastronómiu oblasti rozloženej medzi Bratislavou a Trnavou, kde tri menšie mestá Svätý Jur, Pezinok a Modra sa pýšia starou tradíciou slobodných kráľovských miest. Tento titul získali v 17. storočí najmä vďaka kvalitným vínam, na ktorých si pochutnávali aj korunované a vznešené hlavy vo Viedni.

V rámci usporiadateľskej krajiny – Slovenska – využili možnosť predstaviť turistické zaujímavosti, podmienky pre strávenie letných i zimných dovolení, historické pamiatky, prírodné krásy a pod. všetky slovenské regióny. A bolo sa skutočne na čo pozerieť.

Zo slovenských regiónov mal najväčšiu expozíciu Košický samosprávny kraj, ktorý bol v tomto roku partnerským regiónom. V spoločnej prezentácii miest, obcí, mikroregiónov, historických regiónov a združení predstavil všetko, v čom spočíva sila a turistický potenciál kraja. Spomedzi zahraničných zastúpení mala najväčšiu výstavnú plochu Česká republika, v rámci ktorej sa predstavilo päť českých regiónov.

Odborný program

Súčasťou veľtrhu sú aj odborné semináre a prezentácie cestovných kancelárií. Veľmi obsažný bol seminár na tému Ako dostať mesto a región na mapu Európy, ktorého odborným garantom bol British Council, mesto Košice a Klaster Liptov.

Foto: J. Hulla

■ Záujem návštevníkov o expozíciu Liptova bol veľký

■ Spoločná expozícia stredísk PARK SNOW Donovaly, Štrbské pleso a Veľká Rača

Seminár Manažment cestovného ruchu v regiónoch zastrešovala Ekonomická univerzita v Bratislave, Katedra služieb a cestovného ruchu.

Minister hospodárstva Ľubomír Jahňátek odovzdal ocenenia Osobnosť cestovného ruchu:

* V kategórii za doterajšiu prácu získala ocenenie Prof. JUDr. Ľudmila Novacká, PhD., z Ekonomickej univerzity v Bratislave, Katedry služieb a cestovného ruchu, ktorá dlhodobo aktívne prispieva k rozvoju cestovného ruchu na Slovensku, zameriava sa najmä na manažment cestovného ruchu a hotelierstva, cestovných kancelárií a agentúr, dopyt a stratégie v medzinárodnom rozsahu.

* V kategórii za celoživotnú prácu získal ocenenie Ing. Jozef Čajkovič, riaditeľ hotela Sorea Urán v Tatranskej Lomnici, ktorý nepretržite pôsobí vyše 40 rokov v cestovnom ruchu na Slovensku. Okrem iného sa podieľal aj na vytvorení Odborného učilišťa pre kuchárov a čašníkov v Tatranskej Lomnici, je spoluzakladateľom Zväzu cestovného ruchu vo Vysokých Tatrách.

Špecializované výstavy

Pozornosť návštevníkov púťali aj špecializované výstavy. V expozícii Poľovníctvo a oddych predstavovali poľovné revíry na Slovensku, ponuka poľovačiek v zahraničí, prezentovali tu aj po-

■ Bohaté zastúpenie na výstave mali aj české regióny

ľovnícke oblečenie a obuv. Zaujala aj expozícia Múzea vo Svätom Antone a sprievodný program študentov Strednej lesníckej školy v Banskej Štiavnici, v ktorom predviedli ukážky začiatku a konca poľovačky, pasovanie na poľovníka, ukážky poľovníckych symbolov a ďalších tradícií.

Druhý ročník špecializovanej výstavy Wellness a Fitness predstavil novinky v trendoch a zariadeniach na pestovanie zdravého životného štýlu.

Neodmysliteľnou súčasťou bol návštevníkmi veľmi obľúbený festival cestovateľských filmov Camera Slovakia, počas ktorého sa premiérovými filmami a fotografiami zachytávajúce dobrodružnú atmosféru expedícií do najrôznejších kútov sveta.

Na záver trošku gastronómie

Nebolo by správne, keby sme aspoň niekoľkými vetami nespomenuli aj druhú súčasť podujatia – medzinárodný veľtrh Gastro Danubius. Okrem odborníkov z oblasti hotelierstva a reštauračných služieb, bola aj táto časť podujatia veľmi príťažlivá pre bežných návštevníkov, pretože bola nielen zážitkom pre chuťové poháriky, ale aj pastvou pre oči. Množstvo návštevníkov sa prišlo pozrieť na šikovnosť majstrov gastronómie.

Súťaž BOCUSE D'OR, tzv. gastronomický Oskar, sa konal na Slovensku prvý raz, lákali aj pekárské súťaže o Najlepší bratislavský rožok a Najkrajší pletený výrobok z kysnutého cesta či o Najkrajšie umelecké dielo z karamelu. Návštevníci obdivovali aj neuveriteľne krásne umelecké diela vyrobené z ovocia a zeleniny. Ku gastronomickému veľtrhu patrili aj Majstrovstvá Slovenska v príprave kávy a barmanské súťaže.

Záštitu nad veľtrhom Gastro Danubius prevzalo ministerstvo pôdohospodárstva. V rámci veľtrhu odovzdal minister pôdohospodárstva Vladimír Chovan ocenenie Značka kvality SK 21 spoločnostiam za 70 slovenských výrobkov, ktoré splnili náročné kritériá.

Novinkou tohtoročného výstavného podujatia bola spolupráca so Železničnou spoločnosťou Slovenska, ktorá sa stala oficiálnym dopravcom veľtrhu. Všetci, ktorí sa pri vstupe preukázali zvýhodneným spiatočným cestovným lístkom z akejkoľvek stanice ŽSSK do niektorej stanice v Bratislave, získali okrem 25 % zľavy z cestovného aj zľavu 25 % zo vstupenky na výstavu.

Skončilo sa úspešne výstavné podujatie a už je určený termín pre nasledujúce, ktoré sa bude konať 20. – 23. januára 2011.

m.č.

Z kroniky lanovkárov

*Dohasli tie jej milé oči,
dopracovali jej zlaté ruky,
dotieklo jej šlachetné srdce,
odišla tam, odkiaľ niet návratu.*

Za Marikou Lamyovou

Čas Mariky Lamyovej, našej spolupracovníčky a priateľky, sa naplnil 31. januára 2010.

Marika nastúpila do našej organizácie LAVEX, Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku na ekonomický úsek ako samostatná účtovníčka v r. 1981, keď sa so svojou rodinou presťahovala do Liptovského Mikuláša. Mala priateľskú povahu a zmysel pre humor, vďaka čomu sa v krátkom čase stala nielen kolegyňou, ale aj dobrou priateľkou. V takmer mužskom kolektíve dokázala vždy zaujať racionálne stanovisko a pomôcť pri riešení pracovných úloh. Keď to bolo nevyhnutné, vedela celý mužský kolektív postaviť do pozornosti. Bola priama, dobrosrdečná a u svojich kolegov si zaslúžene získala rešpekt.

V malom kolektíve sa, prirodzene, často vytvorila hlbšie osobné vzťahy, v ktorých človek nahliadne aj do súkromia kolegu. Marika dokázala otvoriť svoje srdce a podeliť sa so svojím šťastím i trápením. Nebola pre nás len kolegyňou, bola aj priateľom a tmeliacim článkom pracovného kolektívu.

Presne takúto funkciu zastávala aj v jej početnej rodine. Bola vzorom milujúcej a obetavej matky a starej matky. Oči sa jej vždy rozžiarili, keď hovorila o svojich deťoch a vnúčatkách.

Vyrástla v rovinatom kraji, ale okamžite si zamilovala prostredie Liptova. Väšňou sa jej stalo hubárčenie, o ktorom vedela rozprávať ako skúsený odborník.

Našla huby, aj keď nikde nerástli. Jej azda najmilším miestom bol Svorad, kde poznala každý strom. Netúžila tráviť dovolenky pri mori, jej oddychom boli hory, hubárčenie a plný dom detí a rodiny. Koľkokrát sa v práci odohrala scéna, keď prišla so slovami: Direktor, zajtra si beriem dovolenku, rastú huby... Ale veď treba vyhodit' faktúry! Neboj sa, pozajtra tu budem do večera, všetko stihnem.

Jej veľkou láskou boli aj kvety a záhrada. Od jarného obdobia nechýbali na stoloch sekretariátu, čím vždy vytvorila príjemnú a priateľskú atmosféru. Jej stolička na pracovisku však od apríla 2009 zostala prázdna, keď si jej zdravotný stav vyžiadal hospitalizáciu. Hoci chorobu objavila už v roku 2007, stále bola pracovne veľmi aktívna a všetci kolegovia boli presvedčení, že nad chorobou zvíťazí. Žiaľ, nepodarilo sa!

Milá Marika,

ďakujem ti v mene všetkých kolegov a spolupracovníkov za tvoju prácu, za tvoje priateľstvo. Lúčime sa s tebou v mene všetkých, s ktorými si spolupracovala, v mene všetkých slovenských lanovkárov. Bolo mi ctou s tebou pracovať.

Miroslav Grešo

***

Za Ing. Vladimírom Štefunkom

Čas života Vladimíra Štefunka, nášho spolupracovníka a priateľa, sa naplnil 5. januára 2010. Smrť je súčasťou pravdy o živote, no predsa, ba práve preto? – bolí, ako zaboľela tá jeho.

Kalendár na stole v jeho pracovni nemal otočený list od polovičky októbra, keď bol urgentne hospitalizovaný. Všetci spriaznení lanovkári a tí, ktorí ho poznali, dúfali, že Vladimír premôže chorobu, podobne ako zvládol vďaka svojej rozvahe, rozhladenosti, skúsenostiam, manažérskeho talentu a rozhodnosti toľké náročné situácie, ktoré práca pri realizácii lanových dráh a ďalších horských technológií priniesla.

Je nám tak ľútosť! Veď srdcia volali: Vladimír príď, vráť sa! Podobne básnik Milan Rúfus volá na neľahký, no krásny život: ...ešte príď/daj tlačit' ťažkú káru/niet väčší zázrak ako byť/ niet väčšieho daru/ako žiť...

Spomínam si na rozhovory s Vladimírom spred roka, v aute cestou z Česka na Maninci i cestou z Vitanovej po dokončení lanoviek. V nich sa vyjadril, že

chce zmierniť pracovné tempo, že jeho túžbou je byť častejšie s rodinou, tešiť sa z vnučky...

Spomínam si tiež na celkom prvý rozhovor s ním pred jedenástimi rokmi. So svetielkom v očiach (vtedy som ešte nevedel, že to svetielko je odlesk alžírskoho slnka, pod páľavou ktorého predtým žil a pracoval) a so zaniatením vrazil o hlbšom zmysle podnikania a výstavby lanových dráh, že totiž za človekom zostane hmatateľné a viditeľné dielo, vybudovaný odkaz.

Svoju nádhernú vnučku už do náručia nevezme, diela, na vybudovaní ktorých sa významne podieľal, zostávajú...

Zostáva i on, v pamäti našich srdc, ako muž na svojom mieste, líder tímu majúci zmysel pre spravodlivosť a pochopenie pre sociálne a rodinné zázemie pracovníkov, ako človek, ktorý okrem stavieb budoval i priateľstvá, čo mi osobne so zronením v hlase potvrdili mnohí chlapi zo stredísk. Jeho úsmev i na pozdrav podaná ruka bude nám i celej komunite lanovkárov veľmi chýbať.

Vladimír Štefunko sa narodil v neľahkých vojnových časoch v Bratislave 25. októbra 1943, bol dobrým študentom a mnoho športoval. Po vyštudovaní za stavebného inžiniera ho začali priťahovať Tatry, a tu aj zostal žiť a pracovať. Koncom šesťdesiatych rokov sa podieľal na výstavbe dôležitej infraštruktúry

**Všetko má svoj čas
a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom.
Svoj čas má vysádzať, svoj čas má trhať plody.
Svoj čas má hľadať niečo, svoj čas má niečo stratit'.
Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť.
Porov. Kazateľ 3**

v regióne – športoviská na majstrovstvá sveta na Štrbskom Plese, mosty a cesty po celom kraji, ale i priemyselné areály ako Vagónka a Chemosvit. Jeho zamestnávateľmi boli Inžinierske stavby a neskôr Hutné stavby. Po desaťročí v riadiacich funkciách sa spolu s manželkou Elenou rozhodli prijať ponuku na prácu v severnej Afrike. Alžírsko sa napokon stalo dva razy ich bydliskom. Vladimír tam strávil i s rodinou skoro deväť rokov.

Po návrate zo zahraničia sa rozhodol podnikat'. Počnúc rokom 1998 vybudoval výhradné obchodné zastúpenie francúzskej firmy Pomagalski pre teritórium Slovenska a Česka, v rámci ktorých sa realizovalo šesťnásť lanových dráh – na Štrbskom Plese, na Donovaloch, vo Veľkej Rači, na Kubínskej holi, na Krahuliach, v Oravskom Podzámku, Mýte pod Ďumbierom, vo Vitanovej, v českom Harrachove, Zadove, Říčkach, Maninci.

V októbri 2009 ho zasiahla ťažká choroba, z ktorej sa liečil v Bratislave. Napriek veľkej vôli nad rakovinou vyhrať a veľkému entuziazmu jeho blízkych, skončil náhle v domácom prostredí.

Peter Olšovský,
Techmont Snow

Náhle, nečakané úmrtie Vladimíra Štefunka sa hlboko dotklo aj členov predstavenstva a pracovníkov ZZ LAVEX. Vladimír Štefunko bol dlhoročným priaznivcom a spolupracovníkom združenia. S bohatými odbornými poznatkami a skúsenosťami z odboru lanovej dopravy sa aktívne spolupodieľal na organizácii odborných školení pracovníkov lanových dráh, ako aj pri riešení rôznych technických problémov, ktoré sa v činnosti združenia vyskytli. Kedykoľvek sa na neho členovia a pracovníci združenia obrátili, vždy bol pripravený poradiť a nezištne pomôcť. Rovnako aj pri organizovaní tematických zájazdov pracovníkov lyžiarskych stredísk do alpských oblastí, bol to práve on, kto pre nich zabezpečil odborné prehliadky lanových zariadení i návštevy výrobných závodov. Jeho ochota vždy pomôcť, dobrosrdečnosť a priateľský vzťah nám budú veľmi chýbať.

**Členovia predstavenstva
a pracovníci ZZ LAVEX**

Nové lanovky v roku 2009

Napriek tomu, že rok 2009 i cestovný ruch na Slovensku poznačila ekonomická kríza, pribudli v našich lyžiarskych strediskách nové lanové dráhy. Dve z nich – novú lanovú dráhu na Štrbskom Plese a lanovú dráhu v stredisku SKI Bachledova dolina dnes bližšie predstavujeme.

Veľké investície na Štrbskom Plese

V roku 2009 boli v lyžiarskom stredisku Štrbské Pleso realizované mnohé investičné akcie, medzi ktoré patria napríklad výstavba novej odpojiteľnej lanovky TS D6 Multix Poma – Furkota, dokončenie výstavby novej zjazdovky Furkota, výstavba technického zasnežovania na novej zjazdovke a kompletná rekonštrukcia existujúceho zasnežovacieho systému a ďalšie. Celkový objem týchto investícií predstavuje približne 400 mil. Sk. Investorom bola 1. Tatranská, a. s. Štrbské Pleso, ktoré sa považuje za kolísku cestovného ruchu na Slovensku, si tieto investície určite zaslúži. Časť bola financovaná zo štrukturálnych fondov.

Pri ohliadnutí sa do minulosti vieme, že už v rokoch 1942-43 bol na Štrbskom Plese vybudovaný prvý lyžiarsky vlek na Slovensku a azda aj v celom Československu, od jazera Štrbské pleso viedla jeho trasa až na Solisko v dĺžke 3 000 m. Bola to na ten čas moderná technológia švajčiarskej výroby Von Roll. Už vtedy boli

na Solisku vybudované tri zjazdovky a chata Solisko.

Nová zjazdovka Furkota vedie práve v trase týchto zjazdoviek, ktoré sa od roku 1969 nepoužívali, zarástli kosodrevinou. V roku 2008 sa začalo s budovaním tejto zjazdovky. Zjazdovka Furkota je dlhá 1 300 m, plus 500 m odjazdová trasa. Prevýšenie zjazdovky je asi 300 m. K zjazdovke bola

Foto: J. Gavalier

■ Slávnostné otvorenie prevádzky novej lanovej dráhy Furkota, Štrbské Pleso

■ Údolná stanica lanovky Furkota

■ Lyžiar pri vrcholovej stanici lanovky Furkota

Foto: M. Grešo

vybudovaná 6-miestna odpojiteľná lanová dráha SL TS D6 Multix Poma.

Technické údaje

Šikmá dĺžka	1 122 m
Prevýšenie	274 m
Priemerný sklon svahu	26 %
Počet traťových podpier	9 ks
Smer otáčania – ťažná vetva	ľavá
Šírka trate	6,1 m
Dopravná rýchlosť	5 m/s
Prepravná kapacita	2 000 os./h
Priemer dopravného lana	42 mm
Celkový inštalovaný výkon	Pic=630 kW
Počet vozňov	45 ks

S výstavbou lanovej dráhy sa začalo na začiatku júna 2009 a pred Viano-

cami ju skolaudovali a uviedli do prevádzky.

Je symbolické, že výstup lyžiarov je presne na tom istom mieste, ako to bolo na starom historickom vleku. Lanová dráha je situovaná v krásnej scenérii Vysokých Tatier s výhľadom severozápadne na Kriváň a na východ na hrebeň Bášt.

Možno konštatovať, že sa dobrá vec podarila na dobrom a správnom mieste. Štrbské Pleso potrebovalo tieto investície ako soľ. Sme presvedčení, že v podstatnom rozsahu rozšíria ponuky lyžovania a služieb v tejto lokalite. Existujú zámery a štúdie o prepojení Štrbského Plesa lyžiarskymi traťami s podhorím, s obcou Štrba, čo by zasa dalo tomuto stredisku inú dimenziu. To je však otázka budúcnosti...

Foto: M. Grešo

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy v stredisku Bachledova dolina – Jezersko

Nová lanová dráha v stredisku SKI Bachledova – Jezersko

V lyžiarskom stredisku Bachledova dolina v pohorí Spišská Magura, kde sa s výstavbou lyžiarskych zariadení začalo v 80. rokoch, došlo v roku 2005 k zásadnej zmene. Vtedy sa vlastníkom strediska stala spoločnosť Immobau Bratislava. Keďže v zimnej sezóne 2005/2006 boli veľmi dobré snehové podmienky a návštevnosť strediska stúpila, majiteľ strediska si uvedomil nevyhnutnosť technického

zasnežovania, ktoré dovtedy stredisku chýbalo. Preto v sezóne 2007/2008 už boli lyžiarom k dispozícii technicky zasnežované trate v dĺžke 3 000 m.

Tento krok opäť zvýšil návštevnosť strediska, čo si vyžiadalo v roku 2009 novú investíciu, a to výstavbu novej lanovej dráhy a rozšírenie zasnežovania. Už v decembri 2009 využívali návštevníci strediska SKI Bachledova – Jezersko novú 4-miestnu lanovú dráhu typu SLF 4p s pevným uchytením a s pohyblivým pásom v lokalite Jezersko, ktorá vylepšila ponuku prepravy v stredisku a rozšírila celkovú

prepravnú kapacitu na 4 800 os./h. Súčasne sa rozšírilo zasnežovanie tratí o ďalších 1 600 m, čím môže stredisko ponúknuť päť kvalitne zasnežených lyžiarskych tratí v celkovej dĺžke vyše 4,6 km.

Komfort strediska vylepšila aj rekonštrukcia pôvodnej 3-miestnej sedačkovej lanovky z roku 1986 v Bachledovej doline, v rámci ktorej sa urobila úprava vozňov lanovej dráhy, rekonštrukcia pohonu a doplnil ju aj pohyblivý pás.

Podrobné technické parametre sú uvedené na str. 19 v článku Tatrapoma aj na Slovensku.

■ Nová lanová dráha Bachledova dolina – Jezersko

ZUSAMMENFASSUNG

Trotz der Wirtschaftskrise wurden im Jahr 2009 in der Slowakei fünf neue Seilbahnen gebaut. Zwei davon – die neue Seilbahn im Skizentrum Štrbské pleso in der Hohen Tatra und die Seilbahn im Skizentrum Bachledova dolina im Gebirge Spišská Magura stellen wir Ihnen näher vor.

SUMMARY

In spite of the economy crisis, five new cable ways were built in 2009 in Slovakia. We introduce two of them – the new cable way in the ski resort Štrbské pleso in the High Tatras and the cable way in the ski resort Bachledova dolina in the Spišská Magura mountains.

Zo života našich stredísk

Lyžiarske stredisko Salamandra Resorts

Dnes v rubrike Zo života našich stredísk predstavujeme najnovšie lyžiarske stredisko, ktoré svoju prevádzku začalo iba v decembri 2009. Ide o lyžiarske stredisko Salamandra Resorts v pohorí Štiavnických vrchov. Na úvod priblížime prostredie, v ktorom sa nachádza. Štiavnické vrchy sú naším najrozsiahljším vulkanickým horstvom. Jeho trachytové bralá vystupujú z bujnej zelene ako pozorní strážcovia. Spája sa tu divokosť a jemná krása prírody. Medzi stráňami kopcov sa lesknú hladiny jazier – tajchov. Je to krásna príroda, na jednej strane pozoruhodná vo svojej pôvodnej podobe, na druhej strane poznačená dielami ľudských rúk – banícke osady a mestečká s historickými architektúrami. Pre všetky tieto krásy a pamiatky je táto oblasť turisticky veľmi príťažlivá a hojne navštevovaná, prirodzene, najmä v letnom období. Teraz k tomu pristupuje aj ponuka využitia pre zimný cestovný ruch, s ktorou prichádza nové lyžiarske stredisko, ktoré prevádzkuje spoločnosť Salamandra Resorts, a. s., Bratislava. V rozhovore s vedúcim strediska a členom predstavenstva Petrom Klauzom sme sa dozvedeli viac. (Len pre pripomenutie – Peter Klauz je dobre známy čitateľom najmä z lyžiarskych pretekov lanovkárov a vlekárov, kde za tri víťazstvá získal putovný pohár.)

■ Štiavnické vrchy nepatria práve medzi horské oblasti, v ktorých má zjazdové lyžovanie dlhšiu tradíciu, napriek tomu sa v roku 2004 začalo s výstavbou lyžiarskeho strediska, pôvodne pod názvom SKI Centrum Banská Štiavnica. Čo bolo impulzom? Impulzom k výstavbe lyžiarskeho strediska bola predovšetkým jeho poloha a nadväznosť na históriu mesta Banská Štiavnica a vytvorenie priestoru pre občanov mesta a okolia v zimnej lyžiarskej turistike. Malo zachytávať oblasť Nitry, Levíc, Žarnovice a Banskej Štiavnice a keďže samotné mesto vzhľadom na svoju bohatú históriu ešte z čias Rakúsko-Uhorska bolo vyhľadávané aj obyvateľmi Maďarska, tak aj maďarských milovníkov lyžovania.

■ Napriek tomu, že s výstavbou strediska sa začalo už v r. 2004, do prevádzky bolo uvedené až v decembri 2009. Čo všetko sprevádzalo jeho výstavbu?

Začiatky samotnej výstavby spadajú do r. 2004, ale prvý impulz, kedy sa začalo s vybavovaním všetkých potrebných povolení, dokladov, sa datuje do roku 2002. Myslím si, že čitateľom časopisu LAVEX-info je dosť známe, že prechádzalo rôznymi obdobiami vývoja, počas výstavby prišlo k zmenám vo vlastníctve strediska, čím prišlo aj k zmene názvu strediska zo SKI Centrum Banská Štiavnica na súčasný Salamandra Resorts, pod ktorým stredisko prevádzkujeme. Na začiatku výstavby tu boli traja vlastníci, medzi ktorými prišlo k určitým

■ Vedúci strediska Salamandra Peter Klauz

nezhodám. Preto sa dohodli na tom, že stredisko bude mať jedného vlastníka, a to spoločnosť Salamandra Resorts, ktorá stredisko prevádzkuje.

■ Čo všetko sa v stredisku už vybudovalo?

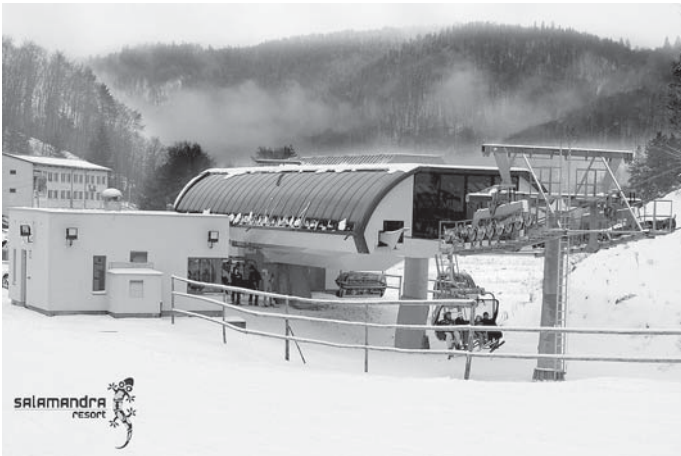
V rámci výstavby sa postavila sedačková lanová dráha Doppelmayr 4 CLF s odpojiteľným systémom a bublinami, vybudovala sa veľká podzemná garáž, súčasťou ktorej je trafostanica a celkové zázemie, čerpace stanice, rekonštrukciou prešlo jazero, ktoré predtým slúžilo pre účely baníctva. Od roku 1948 bolo prázdne, preto sa rekonštruovala hrádza, aby jazero slúžilo na akumuláciu vody na zasnežovanie. Stredisko má plnoautomatický systém zasnežovania York, resp. JCN, v celkovej dĺžke asi 1 500 m, kde je umiestnených 23 odborných miest spolu so zasnežovacími delami. Trať lanovky meria 1 300 m, dĺžka zjazdovky je 1 450 m, prevýšenie zjazdovky asi 280 m, šírka 60 m. Investor v decembri 2009 stredisko uviedol do prevádzky s tým, že táto lyžiarska sezóna bude akousi nultou se-

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy v stredisku Salamandra v Banskej Štiavnici

■ Trasa lanovej dráhy v najnovšom lyžiarskom stredisku

■ Údolná stanica lanovky

zónou, na ktorú by postupne nadviazal ďalší plánovaný rozvoj strediska. Predbežne sme v čiastočne obmedzenej forme, pokiaľ ide o zázemie strediska, všetky služby, napríklad bufet, hygienické zariadenia, sú momentálne riešené provízorne. Predpokladáme, že po ukončení tejto zimnej sezóny sa začne s výstavbou ďalších zariadení tak, aby v budúcej zimnej sezóne sme mohli privítať návštevníkov so všetkým, čo k vybaveniu strediska určitej kvality patrí.

■ Pre každého prevádzkovateľa lyžiarskeho strediska je veľmi dôležitý marketing. Aké sú očakávania prevádzkovateľa, s akou klientelou počíta, na aký druh lyžovania sa bude viac zameriavať? Pôjde predovšetkým o rodinné lyžovanie alebo aj o školské lyžiarske zájazdy, výcviky a pod.?

Naše stredisko už svojou polohou je najjužnejším strediskom spomedzi lyžiarskych stredísk, má lanovú dráhu s dobrou kapacitou, zjazdovkou s primeranou dĺžkou, ktorá je síce predbežne jediná, ale v pláne máme aj ďalší rozvoj. Preto z hľadiska klientely sa zameriavame predovšetkým na obyvateľov Banskej Štiavnice a okolia, Žarnovice, Novej Bane a pod., pomerne blízko k nám majú aj návštevníci z Nitry, Levíc a spádovej oblasti z Maďarska. V súčasnosti, pokiaľ ide o návštevnosť, vo víkendových dňoch je dobrá, ale zameriavame sa aj na prilákanie návštevníkov tým, že tu chceme robiť aj lyžiarske kurzy pre základné a stredné školy, a tak vytvoriť priestor na zdokonaľovanie v základoch lyžovania.

■ Keďže stredisko je v prevádzke iba niečo viac ako mesiac, je predčasné hodnotiť priebeh prevádzky, kvalitu, lyžiari si ešte len zvykajú sem chodiť. Ako je v stredisku zaručená bezpečnosť prevádzky na lyžiarskej trati, vyskytli sa už aj nejaké úrazy?

Stredisko sme sprevádzkovali 22. decembra 2009, kedy sme dokázali zasnežiť celú trasu. Trvalo nám to takmer sedem dní. Zo začiatku nám podmienky priali, ale počas vianočných sviatkov prišlo k zmene. Rápidne oteplenie nás veľmi postihlo už aj vzhľadom na nadmorskú výšku, v ktorej sa nachádzame. Údolná stanica lanovky je vo výške 580 m, vrcholová stanica vo výške 880 m.

Bezpečnosť na lyžiarskej trati máme riešenú zmluvne s inou organizáciou, rovnako aj bufetové služby. Parkoviská v stredisku sú bezplatné, je tu asi 350 parkovacích miest. Do strediska sa možno dostať aj z hornej časti, teda pre návštevníkov z Banskej Štiavnice, resp. z okolia, je výhodne prísť cez Hornú Rovň, kde sú tiež parkovacie možnosti.

Priemerná denná návštevnosť cez sviatky bola približne 1 000 ľudí, prirodzene, boli aj dni, kedy prišlo oteplenie a dážď a návštevníkov bolo menej. Vyskytlo sa aj niekoľko úrazov, neboli to žiadne vážnejšie úrazy, žiadne zlomeniny. Išlo o podvrtnutie, vyklbenia a pod.

Pokiaľ ide o doplnkové služby, máme požičovňu lyží, servis lyží a bufety, ktoré pre nás zmluvne zabezpečuje iná spoločnosť.

Ďakujeme za informácie o najmladšom lyžiarskom stredisku na Slovensku a prajeme mu, aby sa mu darilo zrealizovať všetky ďalšie rozvojové plány.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Präsentation des neuen Skizentrums SALAMANDRA RESORTS im Gebirge Štiavnické vrchy in der Nähe der historischen Stadt Banská Štiavnica, die in der UNESCO-Liste des Weltkulturerbes eingetragen ist. Das Skizentrum eröffnete seine erste Wintersaison im Dezember 2009.

SUMMARY

Presentation of the new ski resort SALAMANDRA RESORTS in the Štiavnické vrchy mountains near the historical town Banská Štiavnica, which is included in the UNESCO list of world cultural heritage. The ski resort began its first winter season in December 2009.

Deň v Jasenskej doline bol opäť rozprávkový

Jasenská dolina sa už veľa rokov snaží o to, aby bola cieľovým miestom pre všetkých, ktorí vyhľadávajú pokoj, svieži vzduch, príjemnú atmosféru, možnosti oddychu na zjazdovkách či na peších túrach, ale i pre tých, ktorí hľadajú adrenalín – v zime snoutubing a v lete zorbing. Počas celého roka do strediska prichádza veľa rodín s deťmi a práve pre nich v stredisku pripravujú rôzne atrakcie a podujatia.

Deti treba stále pozývať do prírody, za aktívnym oddychom, a preto prevádzkovateľ v spolupráci s vydavateľstvom Kozakpress pripravil pre deti nezvyčajnú pozvánku – rozprávkovú knižku Rozprávky Deda Lysca. Jej autorkou je Janka Mikušáková, ktorá sa okrem iného v Jasenskej doline dobre stará o oblasť marketingu. K úspechu knižky prispeli aj vydarené ilustrácie mladej martinkej výtvarníčky Nataše Haratikovej, najmä však to, že dej rozprávky je zasadený do prostredia Jasenskej doliny a okolia a deti tak budú na vychádzkach v regió-

Foto: M. Grešo

■ Autorka knižky Jana Mikušáková pri autogramiáde

■ Pre radosť detských návštevníkov – rozprávkové postavičky v Jasenskej doline

■ *Krstným otcom bol známy herec Matej Landl*

ne nachádzať rozprávkové zákraky, o ktorých sa dozvedia z knižky. Krstným otcom knižky sa stal známy slovenský herec Matej Landl.

Súčasťou rozprávkového popoludnia bolo predstavenie muzikálu Pat a Mat s kamarátmi, detská diskotéka a stretnutie s rozprávkovými postavkami.

V Jasenskej doline sme sa presvedčili, že smer, ktorým stredisko ide, je správny a detský návštevník, ktorý si toto miesto obľúbi, nezabudne naň ani po rokoch. Tak sa v rozhovore vyznal aj Matej Landl a určite sa bude vracaať s priateľmi a neskôr i s vlastnou rodinou a deťmi.

Jazdecké pólo v stredisku Štrbské Pleso

V LAVEX-info č. 3/2008 sme pri-niesli informáciu, že na Slovensku obnovili tradíciu jazdeckého póla založením Polo klubu Bratislava 1888.

Od roku 2007 sa jeho členovia pravidelne zúčastňujú na medzinárodných pretekoch v zahraničí, keďže na Slovensku zatiaľ nie je štandardné ihrisko pre tento šport.

Po prvý raz sa u nás pólo predstavilo 6. a 7. februára 2010 turnajom na Štrbskom Plese. Podujatie, ktoré prilákalo množstvo divákov, však vyvolalo aj veľa ohlasov v masmédiách či v diskusiách na internete.

■ *Pólo na Štrbskom Plese*

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Za lanovkárom, ktorého dnes predstavujeme, sme sa vybrali na Oravu. Jozef Maslík, dlhoročný lanovkár a vlekár, má veľmi pekné hobby – je umeleckým drevorezbárom. Od roku 1995 pracoval v lyžiarskom stredisku na Kubínskej holi, najskôr ako vlekár pri obsluhu lyžiarskych vlekov, postupne si získal odbornú spôsobilosť vodiča SPV, takže robil aj ratrakára, upravoval lyžiarske svahy a po vybudovaní 4-miestnej sedačkovej lanovej dráhy Poma bol strojníkom na tejto lanovke. Lanovkársku kariéru zo zdravotných dôvodov ukončil v roku 2008.

■ **Prezradte nám, čo vás priviedlo k práci v lyžiarskom stredisku na Kubínskej holi, kde ste strávili veľký kus života?**

Už môj otec robil dlhé roky vlekára v Roháčoch, v Spálenej doline. Ako deti sme za ním cez víkend chodili zalyžovať si. Tak som si postupne vybudoval vzťah k vlekom, k lyžovaniu a zimnej turistike. Postupne som sa vypracoval na vlekára dostal som zamestnanie práve na Kubínskej holi. Predtým som pracoval na stavbách, aj zahraničí, dva roky som bol v Amerike, potom v Nemecku, Taliansku a Rakúsku. V roku 1995 ma pán Juraška zobral do práce, v zime sme robili servis, pri vlekoch, v lete sme pracovali pri rôznych opravách.

■ **Ako by ste charakterizovali prácu v lyžiarskom stredisku v 90. rokoch a neskôr po roku 2000, kedy nový vlastník strediska zrealizoval viacero investícií?**

V 90. rokoch bolo menej financií a veľa sa neinvestovalo. Keď stredisko prevzal nový majiteľ, stredisko sa postupne začalo budovať. Postavila sa nová sedačková lanovka, repasovali sa staré lyžiarske vleky, vybudoval sa zasnežovací systém, parkovisko. Dnes už má stredisko úplne inú úroveň.

■ **Prejdime k vášmu koničku – drevorezbárstvu. Keď sa pozriem okolo seba, všade vidím krásne drevené sochy, reliéfy, obrazy. Kedy ste v sebe objavili talent a zistili ste, že vás práca s dlatom a drevom priťahuje?**

Pred 5 - 6 rokmi môj syn ukončil štúdium na Umelecko-rezbárskej škole v Nižnej,

■ *Jozef Maslík – lanovkár i umelecký rezbár*

priniesol si zo školy aj nejaké svoje výtvory a začal vyrezávať obrazy. Pozeral som, ako to robí, aký ma postup pri obrábaní dreva a začalo ma to tiež priťahovať. Skúšal som a postupne som cítil, že aj ja by som sa tomu mohol venovať. A tak sme začali spolu so synom vyrá-

■ *O diela, či už ide o drevené sochy, obrazy či ozembuchy, je stále záujem*

■ **Madona – drevorezba Jozefa Maslíka**

bať ozembuchy, reliéfy, obrazy, sochy a ďalšie výrobky z dreva. Najskôr som pokusne vyrezal prvé obrazy a pomaly som prechádzal aj na iné predmety. Aj predtým som pracoval s drevom na stavbách, nebola to, prirodzene, takáto jemná práca, robili sme podlahy, rôzne lišty, garníže a pod.

■ **Vyrábate aj na objednávku nielen pre súkromné osoby, ale aj pre organizácie. Ktoré zákazky boli z vášho pohľadu najzaujímavejšie, o ktorom diele by ste mohli povedať, že ste naň hrdý, lebo je to niečo, čo po vás zanechá stopu?**

Napríklad do kostola v Sabinove, na východnom Slovensku, sme robili krížovú cestu. Pracovali sme na tom asi pol roka. Vyrezávali sme ju z lipového dreva, presne na mieru. Do Ríma pre rehoľné sestry sme robili 2 m vysoký kríž s ukrižovaným Ježišom. Každá takáto práca

dá zabrať, podľa motívu, detailov, či sú tam postavy a aké atď. Veľký záujem je aj o ozembuchy, ktoré idú aj na vývoz, tiež o rôzne reliéfy. Zákazníci pošlú predlohu alebo fotografiu, čo má reliéf znázorňovať a podľa nej pracujeme.

■ **Prvý raz sme sa stretli v Múzeu ľudovej architektúry v Pribylíne, kde sa prezentovali ľudové remeslá. Predstavovali ste vaše výrobky a ukážky z umeleckého rezbárstva. Zúčastňujete sa často na takýchto podujatiach?**

Áno, pozývajú nás aj na jarmoky a iné podujatia, ktoré sa konajú pri rôznych folklórnych slávnostiach. Ľudia si prezrú naše výrobky, niektorí si priamo niečo kúpia, iní si objednávajú. Povedia nám, čo by chceli, prípadne nám pošlú vzory alebo fotografie a my im to, podľa druhu objednávky, vyrobíme a do mesiaca – dvoch dodáme.

■ **Chodievate na obdobné akcie aj do zahraničia?**

Pravidelne nás pozývajú do Brna na strojárské výstavy. Tam sa prezentuje, čo všetko sa z dreva robí pomocou strojov a čo sa musí vyrábať ručne, podobne sme boli aj v Karvinej. Radi prídeť tam, kam nás pozvú.

■ **K nášmu rozhovoru sa pripojil syn Jozef junior, ktorý bol vašim vzorom a, možno povedať, aj učiteľom. Preto túto otázku adresujeme jemu. Ako získavate potrebný materiál, najmä drevo, ako musí byť pripravené, aby vyhovovalo vašej práci?**

Drevo si väčšinou získavame sami, alebo kupujeme hotové, vysušené a takej hrúbky a veľkosti, ktorú potrebujeme. Potrebujeme drevo najmenej sedem rokov staré, uskladnené vo vzdušnom priestore, kde schne. Ak je drevo dobre vysušené, je zárukou, že výrobok z neho nebude praskať, dá sa dobre zliepať, dobre sa s ním pracuje. Keď ideme robiť napríklad obrazy, najskôr si drevo polepíme na primeranú veľkosť, potom ho ohobľujeme a môžeme začať obraz vyrezávať. Pokiaľ ide o sochy, tie sa robia podľa toho, či sú určené do ex-

■ **Jozef Maslík pri práci s drevom**

teriéru alebo interiéru. Exteriérové sochy sa robia z mokrejšieho nepíleného dreva, lebo dlhšie vydržia. Pri sochách určených do interiéru sa zvyčajne drevo lepí do hranola, z ktorého sa socha vykřeše.

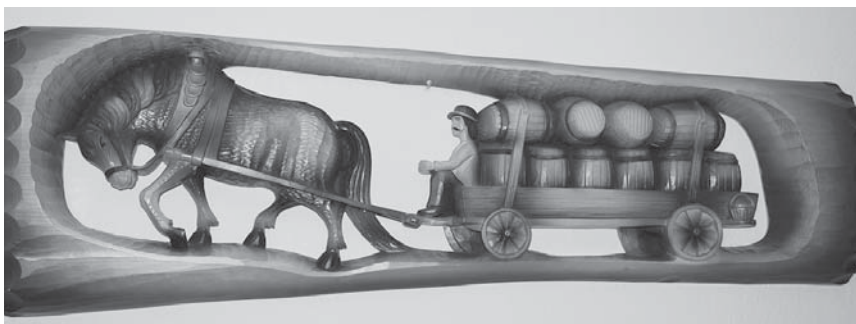
■ **Ďakujeme za rozhovor, v ktorom nám lanovkár Jozef Maslík priblížil tak svoju prácu v lyžiarskom stredisku, ako aj terajšiu záľubu a prajeme mu, aby mu zdravie ešte dlho slúžilo a mohol sa tešiť zo svojej peknej činnosti.**

ZUSAMMENFASSUNG

Diese Rubrik ist den Arbeitern in Skizentren und ihren ungewöhnlichen Hobbys gewidmet. Diesmal stellen wir Ihnen Herrn Jozef Maslík, einen langjährigen Bediener der Beförderungsanlagen im Skizentrum Kubínska hoľa in Orava vor. Zusammen mit seinem Sohn widmet er sich der Holzschnitzerei. Sie schaffen wunderschöne Skulpturen, Reliefplastiken, Bilder u.a. Zwei von ihren größten Werken sind der Kreuzweg für die Kirche in Sabinov in der Ostslowakei und ein 2 meter hohes Kreuz für die Ordensschwester in Vatikan.

SUMMARY

This column is dedicated to ski resort workers and their unusual hobbies. This time, we introduce to you Mr. Jozef Maslík, a long-term operator of transportation devices in the ski resort Kubínska hoľa in Orava. He and his son devote themselves to wood-carving. They make beautiful sculptures, reliefs, pictures etc. Two of their largest works are the Stations of the Cross for the church in Sabinov in East Slovakia and a 2 meter high cross for the sisters in Vatican.

■ **Reliéf s furmanskou tematikou**

Doppelmayr®**info****Dobré výsledky v roku 2009**

Spoločnosť Doppelmayr/Garaventa obhájila v obchodnom roku 2008/2009 svoje postavenie celosvetového lídra na trhu lanoviek a dosiahla uspokojujúci výsledok. A to aj napriek tomu, že svetová finančná a ekonomická kríza zanechala stopy aj v odvetví lanoviek – vo východnej Európe, Rusku a Severnej Amerike sa nedali vysoké obraty udržať. Navzdory tomu sa stabilne vyvíjali západoeurópske a stredoeurópske trhy na dobrej úrovni. Celosvetovo realizovala spoločnosť Doppelmayr/Garaventa spolu 138 projektov lanoviek.

Okrem najdôležitejšieho obchodného poľa, lanoviek pre zimný šport, sa etabloval aj segment trhu mestských lanoviek. Tak v najrôznejších mestách severnej Afriky a Južnej Ameriky postavili lanovky ako moderné dopravné riešenia pre mestskú dopravu.

Foto: Doppelmayr

Pomocou nového konštrukčného riešenia tento nedostatok odstránili a zvýšili bezpečnosť. Akonáhle míňa sedačka zatváraciu koľajnicu pred opustením stanice, rám sa automaticky zatvorí. Asi šesť sekúnd po usadení návštevníkov sa pevne zablokuje. Cestujúci nemôže uzatvárací rám počas jazdy sám otvoriť, odblokuje sa až pri vjazde do vrcholovej stanice a automaticky sa vyklolí až pri bode výstupu. Týmto spôsobom sa môžu prepravovať deti už od výšky 90 cm len v sprievode jedného dospelého.

Nový systém aj v nemeckom stredisku Steibis

Lyžiarske stredisko Steibis, ktoré sa nachádza vo výške 860 – 1 880 m n. m., je považované za jedno z najkrajších lyžiarskych stredísk a s najistejšími snehovými podmienkami v Nemecku. V roku 2009 pripravilo pre návštevníkov niekoľko novinek.

V letnom období r. 2009 tu nahradila firma Doppelmayr tri lyžiarske vleky odpojiteľnou 6-sedačkou Fluhexpress s novým blokovaním opierky uzatváracieho rámu a s vyhrievanými sedačkami. Zvýšil sa tým nielen komfort prepravy, získala sa aj veľká plocha zjazdoviek. Zjazdovky, ktoré sprístupňuje zariadenie Fluhexpress, predtým zabezpečovali dva paralelne vedúce páry vlekov, ktoré boli úplne odstránené. Nové zariadenie Fluhexpress vedie okrajom zjazdoviek. Kde predtým boli trasy vlekov, podpery a stanice, možno

Sedačky s opierkou na nohy a blokovaním uzatváracieho rámu

Nový systém blokovania uzatváracieho rámu je svetovou novinkou a zvýrazňuje ešte viac úlohu lídra spoločnosti Doppelmayr v lanovkárskych technike.

V Rakúsku disponujú od tejto zimnej sezóny dve lyžiarske oblasti 6-miestnymi sedačkami s bublinami a s automatickým blokovaním uzatváracieho rámu a nožnej opierky. Sú to strediská Riffelsee v zadnom údolí Piztal a Schmitzenhohe v Zell am See.

Podľa európskych noriem lanoviek sa môžu deti menšie ako 1,25 m prepravovať na sedačke bez zvláštnych bezpečnostných zariadení vždy len v sprievode jedného dospelého na jedno dieťa. To predstavuje pre rodiny s viacerými deťmi a lyžiarske školy nemalý organizačný problém.

■ Strediská Imberg-Bahnen a Ski-Arena Steibis sú lyžiarskym rajom pre rodiny a aktívnych dovolenkárov. Údolná stanica lanovky Fluhexpress 6-CLD-B-S

teraz bez zábran kreslíť do snehu oblúky.

Ďalšou novinkou je nový systém vizualizácie lana. Steibis je jedným z prvých lyžiarskych stredísk, v ktorých dochádza k použitiu elektronického systému vizualizácie lana. Inštitútu pre dopravnú techniku a logistiku na Univerzite v Stuttgarte. Štyri kamery zo všetkých strán monitorujú lano na možné miesta lomu a ďalšie zdroje nedostatkov. Predpokladom pre použitie kamier bol, samozrejme, vývoj vhodnej konzoly, čo bolo požiadavkou, s ktorou prišiel k spoločnosti Doppelmayr Thomas Ungg z lanových dráh Imbergbahn. Doppelmayr reagoval bezodkladne. Novú konzolu možno bez problémov umiestniť vo všetkých staniciach UNI-G.

Technické údaje

Zariadenie **6-CLD-B-S-Fluexpress**

Prepravný výkon	3 180 os./h
Čas jazdy	4,7 min.
Počet sedačiek	60 ks
Interval	9,0 s
Šikmá dĺžka	1 230 m
Prevýšenie	330 m
Podpery	12 ks
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	údol. st.

■ Údolná stanica lanovky Kettingbahn 6-CLD-B-S v stredisku Zell am See

Prepravný výkon	3 200 os./h
Čas jazdy	3,7 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	54 ks
Interval	6,8 s
Šikmá dĺžka	962 m
Prevýšenie	312 m
Podpery	8 ks
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	údol. st.

opatrenia, podperu novo dimenzovať a zvýšiť o 10 metrov jej výšku na konečných 30 m. Aj preprava lana s hmotnosťou 30 t na zjazdovkách so sklonom čiastočne až 45 % bola náročná. Hnacie – napínacie stanice vrátane pilierov pre nosné laná sú upevnené na betónovom stojane. Na vyhrievanie podlahy v staniciach sa používajú solárne články, prípadne agregáty na núdzový pohon.

Nová komfortná 6-sedačka v Zell am See

Schmitzenhohe zvyšuje atraktivitu pre lyžiarov. Nová 6-miestna sedačková lanovka Ketting má bubliny, vyhrievané sedačky a novú poistku uzatvárania s nožnou opierkou.

Nové zariadenie v Zell am See nahradilo kotvový vlek Ketting-Bugel-Schlepplift z r. 1982 a staršiu 3-miestnu sedačkovú lanovku Gipfelbahn z r. 1979. Pôvodné stanice boli odstránené, staré trasy boli čiastočne integrované do zjazdoviek, sčasti zalesnené. Nová údolná stanica sa nachádza na mieste údolnej stanice bývalého lyžiarskeho vleku, ma 90° nástup. Dôležitým dôvodom pre výstavbu novej lanovej dráhy bolo vylepšenie komfortu. Na západnej bočnej strane vrchola Schmitzen vanú často ľadové vetry. Podľa tradície sú stanice zostavené tak, že sa harmonicky začleňujú do prírodného prostredia. Údolná stanica má opláštenie z prírodného kameňa.

V stredisku majú lyžiari k dispozícii 26 lanoviek a 77 km zjazdoviek.

Technické údaje

Zariadenie **Kettingbahn 6-CLD-B-S**

Funifor v raji freeriderov

V oblasti Monterosa vybudovala spoločnosť Doppelmayr tretiu kabínovú lanovku Funifor. Vedie od upravených zjazdoviek Passo dei Salati priamo do raja milovníkov voľného lyžovania freeridu a je východiskovým bodom k nepočetným možnostiam výletov.

Najnovšia kabínová lanovka Funifor je posledným členom trojdielnej reťaze Funifor z Passo dei Salati (2 960 m) k Indren na 3 275 m pod 4 225 m vysokým Punta Vincent. Zariadenie Funifor nahradilo 44-ročnú kyvadlovú lanovku Bocchene delle Pisse – Indren z roku 1965. Spoločnosť Doppelmayr zodpovedala za elektromechanickú časť a za stavebné práce na údolnej stanici a pri podperách. Stavbu vrcholovej stanice zabezpečil zadávateľ zákazky.

Stavebné práce boli veľmi ťažké, v daných výškach možno stavať iba tri až štyri mesiace. Napríklad pri prácach na podpere na vrcholovej stanici bola 9 m hrubá vrstva trvalo zamrzutej pôdy, preto bolo potrebné zosilniť základy mikropilotmi, uskutočniť ďalšie statické

Technické údaje

Zariadenie **60-Funifor Passo dei Salati – Punta Indren**

Prepravný výkon	740 os./h
Čas jazdy	4,9 min.
Jazdná rýchlosť	10 m/s
Šikmá dĺžka	1 570 m
Prevýšenie	315 m
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

■ Kabínová lanovka Monterosa – systém Funifor je mimoriadne stabilný vo vetre

Lanovky Doppelmayr na Slovensku

Pred lyžiarskou sezónou 2009/2010 inštalovala firma Doppelmayr tri nové lanové dráhy – dve sedačkové a jednu kabínkovú.

Všetky lanovky majú spoločné to, že prevádzkovatelia stredísk kládli najväčší dôraz na pohodlnosť a modernosť. Ide o lanovú dráhu 4-CLD-B Banská Štiavnica, 4-CLD Králiky a 8-MGD Chopok – západ. Keďže stredisko Salamandra Resorts Banská Štiavnica predstavujeme v tomto čísle a o stredisku SKI Lift Králiky sme písali v č. 4/2009, prinašame dnes iba ich technické údaje.

Technické údaje

Zariadenie	4-CLD-B Banská Štiavnica
Prepravný výkon	2 400 os./h
Čas jazdy	4,5 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	91 ks
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	1 272 m
Prevýšenie	271 m
Podpery	14
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

Zariadenie	4-CLD Králiky
Prepravný výkon	2 250 os./h
Čas jazdy	2,6 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	48 ks
Interval	6,4 s
Šikmá dĺžka	676 m
Prevýšenie	123 m
Podpery	7
Pohon	údol. st.
Napínanie	vrchol. st.

■ Kabínková lanovka 8-MGD Chopok - západ (predstavíme v č. 2/2010)

TATRAPONA

info

Poľsko - dve nové lanové dráhy v stredisku Czarna Góra

Lýžiarske stredisko Czarna Góra v blízkosti mesta Stronie Slaskie je moderný lyžiarsky areál postavený v roku 1996. Nachádza sa na juhozápade Poľska v Klodzkom údolí, neďaleko hraníc s Českou republikou.

Tatrapoma v tomto stredisku do roku 2009 nainštalovala jednu lanovú dráhu s typovým označením TS 2 v dĺžke 1 367 m, dva lyžiarske vleký typového označenia H, dva lyžiarske vleký typového označenia F, tri lyžiarske vleký typového označenia P a jeden lyžiarsky vlek s typovým označením S s dĺžkou 157 m. Pre zvýšenie celkovej kapacity a využívanie služieb z hľadiska náročnosti všetkými návštevníkmi strediska pripravil investor pre zimnú sezónu 2009/2010 štyri novinky, ktoré výrazne zlepšili atraktivnosť a komfort celého strediska.

Predovšetkým premiestnili lyžiarske vleký F1 a F2 na nové miesta. V trase lyžiarskych vlekov vybudovali novú štvormiestnu lanovú dráhu s pevným uchytením vozňov k dopravnému lanu a s nástupným pásom v poháňacej stanici s typovým označením SLF 4p s dĺžkou 353 m.

Technické údaje

Lanová dráha

Tatralift typ
SLF 4p trasa 2

■ Poháňacia stanica SLF 4p – trasa 1

Lyžiarske stredisko	Osrodek Narciarski Czarna Góra v Siennej
Šikmá dĺžka trate	353 m
Prevýšenie	60,5 m
Priemerný sklon trate	18 %
Ťažná vetva	pravá
Dopravná rýchlosť	1,8 m/s
Maximálna dopravná rýchlosť pri núdzovom pohone	min. 0,5 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Počet podpier	5 ks
Počet vozňov	68 ks
Typ vozňa	štvormiestny
Vzdialenosť medzi vozňami	10,8 m
Priemer dopravného lana	40,5 mm
Priemer poháňacieho kotúča	4 900 mm
Priemer vratného lanového kotúča	4 900 mm
Nástupný pás	1 ks
Motor hlavného pohonu striedavý asynchrónny s frekvenčným meničom	65 kW

■ Pohľad na lanovú dráhu SLF 4p – trasa 2

■ Trať lanovej dráhy SLF 4p – trasa 1

Lýžiarsky vlek H1 v dĺžke 1 114 m demontovali a nahradili novou technológiou štvormiestnej lanovej dráhy s pevným uchytением vozňov k dopravnému lanu a s nástupným pásom v poháňacej stanici s typovým označením SLF 4p. Celková prepravná kapacita strediska sa zvýšila na 10 000 os./h, čím sa podstatne znížilo čakanie v radoch a lyžiariom sa tak umožnilo tráviť viac času na svahoch. Novinkou prvý raz uplatnenou na týchto štvormiestnych sedačkových lanovkách je použitie poháňacieho lanového kotúča s priemerom 4,9 m, čím sa dosiahol rovnaký rozstup lana po celej dĺžke trasy lanovky. Novinkou je aj použitie striedavého asynchrónneho pohonu s plynulou zmenou rýchlosti pomocou frekvenčného meniča.

Technické údaje

Lanová dráha	Tatralift typ SLF 4p trasa 1
Lýžiarske stredisko	Osoedeek Narciarski Czarna Góra v Siennej
Šikmá dĺžka trate	1 054 m
Prevýšenie	266 m
Priemerný sklon trate	26 %
Ťažná vetva	pravá
Dopravná rýchlosť	2,6 m/s
Dopravná rýchlosť pri núdz. pohone	0,5 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Počet podpier	11 ks
Počet vozňov	137 ks
Typ vozňa	štvormiestny
Vzdialenosť medzi vozňami	15,6 m
Priemer dopravného lana	40,5 mm
Priemer vratného lanového kotúča	4 900 mm
Priemer poháňacieho lanového kotúča	4 900 mm
Nástupný pás	1 ks
Motor hlavného pohonu striedavý asynchrónny s frekvenčným meničom	225 kW

TATRAPOMA aj na Slovensku

Začiatkom lyžiarskej sezóny 2009/2010 pribudla nová štvorse-
dačková lanová dráha s pevným uchytением vozňov a s rozbehovým pásom
typového označenia SLF 4p výrobcu
Tatrapoma v lyžiarskom stredisku SKI
Bachledova dolina.

Výstavba novej lanovej dráhy v doline Jezerska a rekonštrukcia pôvodnej 3-miestnej lanovej dráhy TS 3 sa realizovali nielen z dôvodu modernizácie horských dopravných zariadení, najmä však pre zatraktívnenie a zefektívnenie prevádzky strediska. Bližšie informácie o stredisku uvádzame v rubrike Nové lanové dráhy na Slovensku.

Technické údaje

Lanová dráha	Tatralift typ SLF 4p
Lýžiarske stredisko	Ski Bachledova dolina
Šikmá dĺžka trate	778,4 m
Prevýšenie	218,9 m
Priemerný sklon trate	29,3 %
Ťažná vetva	pravá
Dopravná rýchlosť	2,6 m/s
Doprav. rýchlosť pri núdz. pohone	0,5 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Počet podpier	9 ks
Počet vozňov	101 ks
Typ vozňa	štvormiestny
Vzdialenosť medzi vozňami	15,6 m
Priemer dopravného lana	40,5 mm

■ Zrekonštruované vozne TS 3
Bachledova dolina

Priemer vratného lanového kotúča	4 900 mm
Priemer poháňacieho lan. kotúča	4 900 mm
Nástupný pás	1 ks
Pohon jednosmerný s tyristorovým meničom	180 kW

Ing. Jaroslav Mačičák,
projektový manažér Tatrapoma

■ Údolná stanica SLF 4p. Ján Krasuľa, náčelník lanovej dráhy a Ing. Róbert Mrština, vedúci oddelenia zdvíhacích a dopravných zariadení ÚRŽD počas schvaľovania spôsobilosti lanovej dráhy

Nový ročník, nový obsah. Tento slogan v krátkosti vyjadruje obsahovo pestrý stôl Pomagalski prestretý pre čitateľov časopisu LAVEX-info a prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk. V tomto ročníku chceme predstavovať predovšetkým nové zariadenia a časť priestoru pod názvom Poma - servis bude venovaná aktualitám a technickým opisom príslušenstiev súvisiacich so servisom lanových dráh a lyžiarskych vlekov Poma. Predstavované materiály budú na požiadanie dostupné v plnej verzii na adrese poma@techmontsnow.sk v slovenskom jazyku.

Nové zariadenia

Južná Kórea 2008

- trinásť lanových dráh Poma

Aj keď sa Južná Kórea zemepisne nachádza južnejšie ako Španielsko, tuhé zimy podporujú efektívnosť technického zasnežovania v zimných lyžiarskych strediskách. V období kratšom ako dva roky v nich firma Pomagalski inštalovala trinásť nových zariadení.

Lyžovanie v Južnej Kórei je naozaj sviatočným aktom. Je to víkendové vyhodnenie si z kopytká par excellence. Po skončení pracovného týždňa mladí opúšťajú hlavné mesto Soul a celú noc lyžujú v hudobne naladenej atmosfére, hovorí Gilles Genoux. Čakajú ich tri snehové štadióny: Konjiam na predmestí Soulu (vo vlastníctve LG-Lucky Goldstar, veľkí investori naklonení firme Poma), Taebaek na východe krajiny (bývalá uhoľná baňa) a Yangsan, ktorý sa nachádza blízko druhého najväčšieho kórejského mesta Pusan.

V týchto strediskách je trinásť zariade-

ní s prevažnou väčšinou lanových dráh s odpojiteľným uchytením a dĺžkou dosahujúcou 1 000 m (so 4-, 6- a 8-miestnymi vozňami). Patrí k nim aj 2,4 km dlhá kabínková lanová dráha v hornatom stredisku Taebaek.

Gilles Genoux vysvetľuje veľký záujem o lyžovanie zánietenosťou mládeže, ktorá takto využíva svoj voľný čas a nachádza v lyžovaní spôsob vlastného sebavyjadrenia: Ich spôsob ponímania lyžovania je úplne odlišný od európskeho, smeruje viac k zábave a je blízky karaoke a reštauráciám. Pri pohľade na stredisko je človek prekvapený: vidí športovisko s bielymi pásmi technického snehu uprostred krajiny, ktorá prirodzený sneh takmer vôbec nepozná. Južná Kórea, ako krajina uchádzajúca sa o usporiadanie zimných olympijských hier, sa dnes môže spokojne pochváliť označením krajina lyžovania.

Harbin v Číne, Erzurum v Turecku

Pretože svet patrí (nielen) mladým, Poma chce byť aktérom aj pri zimných univerziádach. Harbin v Číne a o dva roky Erzurum v Turecku – sú pre Pomu záväzkom do budúcnosti.

Univerziády, letné a zimné univerzitné olympijské hry, ktoré sa zrodili v talianskom Turíne, sa od roku 1959 uskutočňujú každé dva roky a zhromažďujú mladých športovcov zo všetkých kútov sveta.

Toto športové a kultúrne podujatie predstavuje sviatok mladých, počas ktorého súťaží viac ako sto delegácií. Posledná univerziáda sa konala v Harbine (Čína) v dňoch 18. – 28. februára 2009.

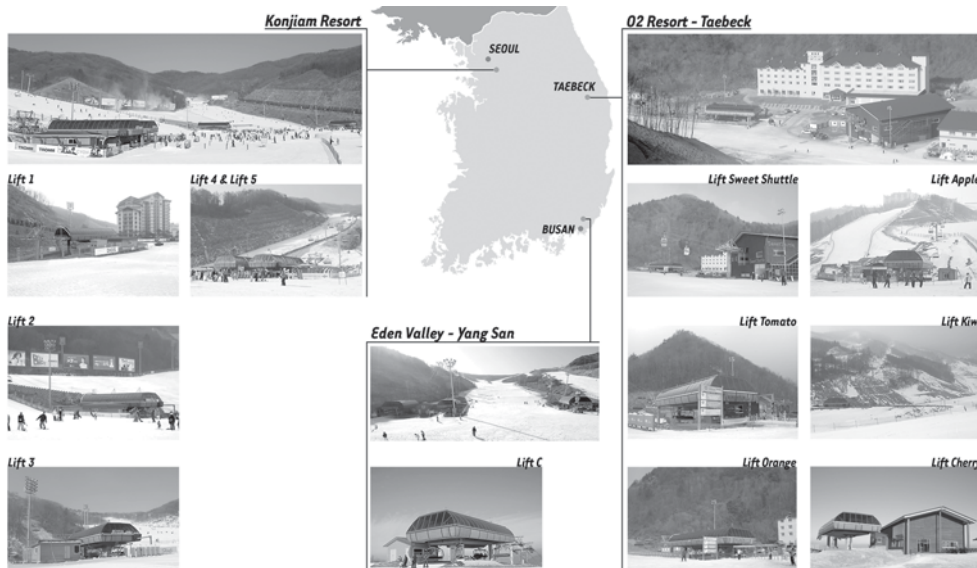
Prvá zákazka na kľúč

Firmu Poma na univerziáde reprezentoval Gilles Genoux v lyžiarskom stredisku Yabuli, kde sa konali súťaže v skokoch na lyžiach a v disciplínach alpského lyžovania. Harbin je známy predovšetkým festivalom umeleckých výtvorov vysekaných do ľadu.

Yabuli je vzdialené približne dve hodiny cesty od Harbinu. Uprostred hornatého masívu, ktorého nadmorská výška nepresahuje 600 m nad morom, vládnu veľmi nízke teploty – v Yabuli sa bežne lyžuje pri -20°C . Stredisko už v zime 1996 prijalo športovcov na Ázijských hrách a dnes sa rozvíja pod taktovkou nového vlastníka, ktorým je Melco (jeden z hlavných vlastníkov kasín v Macau). Melco chce zo strediska vybudovať stredisko štyroch sezón s golfovým ihriskom, vilami a hotelmi. Poma tak získala svoju prvú zákazku na kľúč v Číne.

Dve nové zariadenia s vyhrievanými sedačkami kabín a sedačiek

Pred univerziádami Poma v stredisku inštalovala kabínovú lanovú dráhu (s dĺžkou vyše 2 km a prevýšením 527 m) s medzistanicou a veľkou prepravnou kapacitou (2 800 os./h) a jednou zvláštnosťou - vyhrievanými sedadlami v kabíne. Poma v stredisku inštalovala aj sedačkovú lanovú dráhu s odpojiteľnými 6-miestnymi vozňami s bublinami a vyhrievanými sedačkami (dĺžka 1 500 m, prevýšenie 379 m). Yabuli tak potvrdzuje svoju pozíciu dôležitého strediska zimných športov. V súčasnosti je miestom tréningov čínskeho národného družstva v alpskom lyžovaní a v skokoch na lyžiach. Súčasne je Yabuli potenciálnym kandidátom pre usporiadanie zimných olympijských hier.

■ Trinásť zariadení Poma v Kórei

■ Lyžiarske stredisko Yabuli, Čína

V roku 2011 do súbojov vstúpi Erzurum

Turecko nie je len nádhernou stredomorskou krajinou, je predovšetkým skutočnou horskou oblasťou s bohatou snehovou nádielkou a vrcholmi, o ktorých snívajú alpský horolezec. Medzinárodná federácia univerzitných športov pridela usporiadanie zimnej univerziády v roku 2011 stredisku Erzurum na východe krajiny, ktoré sa rozkladá v nadmorskej výške 2 000 m n. m. Počas univerziády sa premení na veľkú olympijskú dedinu s vyše 15 000 športovcami. Všetky disciplíny, okrem zjazdu mužov a žien a pretekov bo-

bov, sa uskutočnia v strediskách Konakli a Palandoken, tiež v stredisku Erzurum, vzdialenom 5 km od Palandoken. Poma bude prítomná práve v tomto stredisku, pretože Turecká lyžiarska federácia jej prisúdila vybudovanie troch lanových dráh s odpojiteľnými 4-miestnymi vozňami. V tomto stredisku Poma už v rokoch 2000 a 2003 postavila tri lanové dráhy s neodpojiteľnými 4-miestnymi vozňami, z ktorých najdlhšia presahuje dĺžku 1 400 m. Otvorenie troch nových zariadení bolo naplánované na začiatok prebiehajúcej zimnej sezóny.

POMA STOCKSERVICES

Predstavujeme Poma – servis (1. časť)

Pevnou súčasťou funkčnej štruktúry firmy Poma je riaditeľstvo servisných činností. Jeho jednotlivé oddelenia sú k dispozícii klientom na celom svete počas celej prevádzkovej životnosti lanových dopravných zariadení.

Vnútroštruktúra riaditeľstva servisných činností Poma zodpovedá potrebám prevádzkovateľov. Technicko – obchodný úsek, ktorý má na starosti lanové zariadenia Poma, sa člení na oddelenia pre vzťahy s klientelou na danom geografickom teritóriu.

Realizačný tím servisu Poma zahŕňa vyše sto spolupracovníkov, ktorých odbornosť a skúsenosti pomáhajú prevádzkovateľom pri zabezpečení funkčnej prevádzky zariadení Poma.

Pre stredo európsky región je manažérom pre vzťahy s klientelou kontaktnou osobou pre servisné činnosti Gaetan Deheul (gaetan.deheul@poma.net), ktorý v spolupráci s Techmont Snow so sídlom v Poprade koordinuje servisné činnosti

na zariadeniach lanových dráh značky Poma na Slovensku a v Českej republike.

Na uspokojenie požiadaviek a otázok klientov v oblasti náhradných dielcov vytvorila Poma skladovú službu POMA-SERVIS s cieľom optimalizovať náklady, dodacie lehoty a kvalitu poskytovaných služieb.

Hlavný cieľ POMA-SERVIS

- Vytvorenie stáleho skladu 650 položiek najčastejšie požadovaných náhradných dielcov;
- Vytvorenie realizačného tímu a osobitnej štruktúry určenej na zaisťovanie neprestajného dopĺňania zásob, prijímanie objednávok a expedície náhradných dielcov;
- Zasielanie odpovede do 72 hodín v prípade bežných položiek (nanajvýš do 10 dní pre iné požiadavky);
- Zabezpečiť osobný prístup v prípade poradenstva pre správne používanie náhradných dielcov.

Technickí špecialisti servisu Poma sú prevádzkovateľom k dispozícii pri riešení technických problémov a porúch na lanových zariadeniach.

Počas celej zimnej sezóny (začiatok decembra – koniec apríla) zabezpečuje Poma pre klientov pohotovostnú službu sedem dní v týždni, v pracovné dni od 9.00 do 18.00, v sobotu, nedeľu a vo sviatočné dni od 8.00 do 17.00 h.

Pracovníci firmy Techmont Snow pri vyššie uvedenej službe asistujú a sú klientom k dispozícii rovnako sedem dní v týždni, telefonicky prakticky v ktorýkoľvek čas.

Katalóg náhradných dielcov pre lyžiarske vleky

Firma Pomagalski v spolupráci s Techmont Snow a Servis vlekov Jozef Žemba pripravili aktualizovanú verziu (január 2010) katalógu Sprievodca náhradnými dielcami – údržba a bezpečnosť: Lyžiarske vleky s neodpojiteľným a odpojiteľným závesom v slovenskom preklade, ktorý na požiadanie pošleme v elektronickej verzii. Nájdete v ňom všetky aktuálne informácie s referenčnými číslami náhradných dielcov určených pre lyžiarske vleky značky Poma. Katalóg sa pravidelne aktualizuje a budeme vždy bezplatne poslať aktuálnu elektronickej verziu. Katalóg neobsahuje cenník z dôvodu medziročného pohybu cien.

Sprievodca náhradnými dielcami: údržba a bezpečnosť

Lyžiarske vleky s odpojiteľným a pevným uchytiením

POMA Servis

1449-1001 SK

Výrobca: POMAGALSKI Cent' Alp 109, rue Aristide Berges 384 31 Voireppe FRANCOUSKO	Obchodné zastúpenie: TECHMONT SNOW, s.r.o. Železná 1095 058 01 Poprad SLOVENSKO
Tel: +33 4 7628 70 00 Fax: +33 4 7628 71 91 E-mail: poma_info@poma.net Web: www.poma.net	Tel: +421 52 7721 649-669 Fax: +421 52 7721 649 E-mail: poma@techmontsnow.sk Web: www.techmontsnow.sk

POMA

Detské poistky crabus na sedačky lanových dráh – technický popis

Predstavujeme zariadenie, ktoré určite pritiahne pozornosť prevádzkovateľov:

crabus – bezpečná preprava detí.

Kĺbovo pripojená zábrana je upevnená na ochranný rám v mieste zabezpečenia sedačky.

V prípade dospelého cestujúceho, ktorému by zábrana určite prekážala, sa pri nástupe zábrana automaticky sklopí smerom dovnútra. V prípade nastúpenia detí zábrana zostáva v pôvodnej polohe a bráni zošmyknutiu sa detí zo sedačky. Dôležité upozornenie: za správanie a bezpečnosť detí počas prepravy úplne zodpovedá sprevádzajúca osoba a výrobca zábran nezodpovedá za dôsledky v prípade nehody.

Z hľadiska inštalácie a montáže je

crabus veľmi obľúbený, pretože je možné montovať zariadenie jednotlivito na každú sedačku, montáž je súčasne veľmi jednoduchá. Poma vyvinula nový typ upevnenia zariadenia, ktoré sa môže prispôbiť rôznym typom ochranného rámu s priemerom rúrky zábradlia 26,9 mm a viac. Toto upevnenie má súčasne vyššiu trvácnosť.

Predstavené zariadenie **crabus** bolo špeciálne vyvinuté pre prispôbenie sa ochranným prvkom Poma (a to osobitne pre krajné miesta sedačiek z dôvodu zakrivenia rúrky zábradlia).

Kontakty:

Sme tu pre vás na adrese poma@techmontsnow.sk, tel.+421(0) 52 77 21 669, fax: +421(0)52 77 21 649, mobil:+421(0)915 99 11 46, prípadne na adrese: Železničná 1095, 058 01 Poprad (mestská časť Veľká – asi 1 km od železničnej/autobusovej stanice). Web: Pomagalski – www.poma.net; Techmont Snow Poprad, výhradné zastúpenie Poma v ČR a SR www.techmontsnow.sk.

Z podkladov Poma pripravil Robert Híľovský, Techmont Snow Poprad ■

LEITNER® ropeways informuje

Firma Leitner patrí k významným výrobcam dopravných lanových zariadení. Naši čitatelia už určite zaregistrovali, že táto firma sa na medzinárodnej výstave Interlavex 2009 prvý raz predstavila vlastnou expozíciou a v minulom roku zriadila na Slovensku aj svoje zastúpenie.

Dominic Bosio, export-manager firmy Leitner Ropeways, na prahu nového roka zaslal spolu s novoročným práním všetkým spolupracovníkom, zástupcom, partnerom a zákazníkom aj zhodnotenie práce firmy na úseku lanových dráh za uplynulý rok, z ktorého vyberáme:

V roku 2009 firma Leitner Ropeways zobrala na seba a splnila viaceré ťažké úlohy:

■ V našej blízkosti v Taliansku a Rakúsku vybudovali sme opäť inovatívne referenčné zariadenia pre lyžiarske oblasti so špičkovou technológiou a najvyšším komfortom – kabínkovú lanovku s 10-miestnymi kabínkami (Diamond), svetovú novinku s vykurovaním sedačiek, ako aj sedačkovú lanovú dráhu s 8-miestnymi sedačkami s vykurovaním a bublinami na ochranu pred nepriaznivým počasím.

■ V krajinách, ktoré sú tradične orientované na alpské športy, sme vybavili početné lyžiarske strediská. Vybudovali sme odpojiteľné alebo pevné sedačkové lanovky a gondoly pre 4, 6 a 8 osôb a zariadenia typu Telemix. Španielsko, Francúzsko, Nórsko, Švajčiarsko sú pevnou súčasťou medzinárodného programu.

■ Spoločne sme sa snažili o sprístupnenie nových dôležitých lyžiarskych stredísk, preto sme postavili dve 6-miestne sedačkové lanovky s odpojiteľným systémom v Bosne pre oživenie olympijského štadióna v Sarajeve, niekoľko sedačkových lanových dráh na Ukrajine, jednu kabínkovú a jednu sedačkovú lanovú dráhu v Slovinsku a dodali sme materiál na výstavbu zariadení v Arménsku a v Číne.

■ V roku 2009 sa nám viac ráz potvrdila pozícia dôležitého dodávateľa dopravných zariadení pre veľké športové podujatia, zariadenia sme v tomto roku dodali do Garmisch-Partenkirchen v Nemecku pre organizátora majstrovstiev sveta v roku 2011 v alpskom lyžovaní, ďalej pre organizátora ázijských hier Cimbulak Kazachstan, Erzurum v Turecku, organizátora svetovej univerziády (5 zariadení) alebo do Mariboru v Slovinsku pre univerziádu v roku 2013.

Veríme, že naša výrobná kapacita, spolu so širokou ponukou servisu a profesio-

nálnej podpory (vrátane nového hotline 24/7) pomôže získať podobné zákazky aj v budúcnosti.

Aktivity rozširujeme aj v nových oblastiach lanovej dopravnej techniky. Treba zdôrazniť mestské dopravné systémy – mestské lanovky. Naplánovali, vyvinuli a zrealizovali sme rôzne systémy pre mimoriadne požiadavky našich klientov. Je to napríklad v Taliansku nové (3S trojlánové) zariadenie v Bolzane Ritten a zariadenie vedené po koľaji Minimetro v Perugii. K tomu možno priradiť aj koncepciu kabíny Inncity Stadt Gondelbahn (GDS) v Manizales, Kolumbia, ktorá tým rozšírila vnútromestskú sieť dopravy.

V Portugalsku sa realizujú dve lanové dopravné zariadenia na transport materiálu pri stavbe hrádze na rieke Douro.

Aj tieto príklady sú dôkazom rôznorodosti lanovkárskej dopravnej techniky i toho, že našu technickú variabilitu cieľene plánujeme a aplikujeme podľa požiadaviek zákazníkov.

Treba spomenúť aj ďalšie zmeny, ktoré naša skupina v tomto roku uskutočnila – otvorenie nového hlavného sídla v USA (100 nových zamestnancov), nový výrobný závod Telfs neďaleko Innsbrucku (Rakúsko), ktorý zamestnáva 80 nových pracovníkov predmontážou zariadení. Získanie Utility Vehicles Camoplast, ktorá dopĺňa sortiment prístrojov na úpravu snehu. Je to aj otvorenie výrobnej fabriky v Indii pre komponenty zimných energetických zariadení (stožiare, čepele a motory Diree Drive). Napokon treba konštatovať, že v spojení s výsledkami iných koncernových spoločností skupiny Leitner Technologies Group Leitwind, ktorá vyrába veterné elektrárne a v r. 2009 ich inštalovala v šiestich krajinách, aj na ZOH vo Vancouveri, Prinote, ktorá je známa a uznávaná svojím SPV (Everest, Leitwolf a Beast – najsilnejším strojom na svete), môžeme s hrdosťou povedať, že rok 2009 bol úspešným rokom! Preto všetkým partnerom, zákazníkom, dodávateľom a zúčastneným vyslovujeme mimoriadnu vďaku za spoluprácu.

Dominic Bosio

Pre čitateľov časopisu LAVEX-info sme pripravili aj malú prehliadku niektorých našich zariadení. ■

■ 3S systém lanovej dráhy AT101 Murtel v stredisku Corvatsch, Švajčiarsko.
Technické údaje: dĺžka trate 1 672 m, prevýšenie 596 m, prepravná kapacita 1 200 os./h, výkon 730 kW

■ Kombinovaná lanová dráha TMX6-8 SUN – JET vybudovaná v stredisku Schladming, Rakúsko.
Technické údaje: dĺžka trate 1 444 m, prevýšenie 408 m, prepravná kapacita 2 137 os./h, výkon 460 kW

■ Odpojiteľná 6-miestna lanová dráha CD6 Myrkdalsekspressen inštalovaná v stredisku Voss Fjellandsby, Nórsko.
Technické údaje: dĺžka trate 1 513 m, prevýšenie 399 m, prepravná kapacita 3 037 os./h, výkon 531 kW

■ Pevná 4-miestna sedačková lanovka CF4 COLZ v stredisku La Villa (BZ), Taliansko.
Technické údaje: dĺžka trate 206 m, prevýšenie 26 m, prepravná kapacita 1 720 os./h, výkon 48 kW

KÄSSBOHRER GELÄNDEFahrZEUG AG

informuje

Kässbohrer opäť predvádzal

Už tradičné dni novej techniky firmy Kässbohrer, ktoré sú vždy spojené aj s praktickými ukázkami sa tohto roku uskutočnili v krásnom prostredí Vysokých Tatier v sídle firmy 1. Tatranská, a. s., na Štrbskom Plese. Výborné lyžiarske trate na Solisku, krásne počasie v prvý deň predvádzania a osobitne vyčlenená časť svahu boli priam predurčené pre úspešnú realizáciu celého podujatia. Zainteresovaní pracovníci 1. Tatranskej nám boli počas obidvoch dní úplne k dispozícii, za čo sa im chceme veľmi srdečne poďakovať.

Ako pri každej takejto akcii, materská firma vyslala k zákazníkom kompetentných pracovníkov. Aj v tomto roku boli pre všetkých zákazníkov k dispozícii informácie o všetkých dôležitých oblastiach. Susanne Polak má na starosti servis a styk so zákazníkmi v stredoeurópskych krajinách, Steve Junghans je pracovníkom obchodného oddelenia a George Miller je vedúci školiaci a servisný technik. Hlavnou technickou témou celého podujatia bolo využívanie snežných pásových vozidiel s navijakmi. Počet vyrobených vozidiel s navijakom z roka na rok podstatne stúpa. Dôvodom sú najmä klimatické zmeny ovzdušia, ktoré spôsobili, že čoraz viac lyžiarskych stredísk je odkázaných na technické zasnežovanie. Všetci vieme, že technický sneh je veľmi drahý. Jeho dlhodobé využitie a správne rozmiestňovanie po tratiach je možné predovšetkým pomocou vozidiel s navijakom. Naši zákazníci mali k dispozícii tri PistenBully s navijakmi. Vozidlá, ktoré vlastní 1. Tatranská, PistenBully 600W a 300W Kandahar a predvádzacie vozidlo, ktoré prechádza po štátoch strednej Európy, PistenBully 400W. Hlavná pozornosť a technický výklad sa sústredili na vozidlo PistenBully 600W. Na všetky takéto nové vozidlá vyrobené v roku 2009 je montovaný tzv. aktívny navijak. Základná myšlienka technikov pri vývoji aktívneho navijaka bolo zlepšenie ovládania vozidla v kritických miestach upravovaných tratí – tam, kde sa trať zatáča a osobitne v miestach

Foto: M. Grešo

■ Účastníci akcie Kässbohrer na Štrbskom Plese...

v blízkosti kotviacich bodov.

Aktívny navijak pracuje na princípe silového otáčania ramena pomocou dvoch hydromotorov, čím sa dosiahne podstatné zvýšenie stability vozidla pri bočnom ťahu lana. Rameno sa otáča v opačnom smere ako vozidlo. Funkciu činnosti aktívneho navijaka si môže vodič nastaviť v závislosti od tzv. agresivity riadenia. Otáčacia sila ramena navijaka sa automaticky plynule mení v závislosti od vytočenia smerového riadenia vozidla. Dosahuje maximálnu hodnotu až 700 kp. Aktívny navijak umožňuje

podstatne rozšíriť rozsah upravovanej zjazdovky v hornej časti na obidve strany od kotviaceho bodu. Vzhľadom na to, že jeho využitím možno upravovať aj zakrivené trate, je možné znížiť počet potrebných kotviacich bodov. Maximálna ťažná sila navijaka je 4000 kp, pri využiteľnej dĺžke lana 1 000m.

Každý z návštevníkov, ktorý mal záujem, si mohol funkciu aktívneho navijaka prakticky vyskúšať. Na jazdenie boli k dispozícii aj ostatné vozidlá PistenBully 400W a PistenBully 300W. Krásne počasie prvého dňa určite

Foto: M. Grešo

■ ...a na Solisku

umocnilo zážitky všetkých návštevníkov, z ktorých mnohí boli na Solisku prvý raz. Dobré občerstvenie, obed na chate pod Soliskom a starostlivosť pracovníkov firmy Termont sú, ako vždy, samozrejmosťou. Aj keď sme druhý deň predváždacej akcie museli kvôli počasiu improvizovať, účasť opäť potvrdila, že Kässbohrer má trvalých priateľov a priaznivcov. Sneženie a silný vietor vyradil z prevádzky sedačkovú lanovku na Solisko. Improvizované predváždanie sa uskutočnilo nad údolnou stanicou lanovky. Napriek počasiu bol záujem zo strany návštevníkov veľký. Priateľské stretnutia, niečo na zahriatie a obed v reštaurácii Slalom boli vhodným doplnkom. Takmer 120 návštevníkov za obidva dni splnilo naše očakávania. Aj naďalej teda bude našou snahou každý rok organizovať takéto stretnutia spolu s technickými novinkami a vylepšeniami. Veď práve kvalitný a rýchly servis je stratégiou firmy Kässbohrer, ktorou dlhodobo potvrdzuje pozíciu číslo jedna v oblasti strojov na úpravu lyžiarskych tratí vo svete.

Ing. Dušan Mikloš

PistenBully 600 - profesionál pre zjazdovky na celom svete

Sú to už štyri roky od významnej udalosti, keď v januári 2006 na akcii FIRE-IN-RED-Tour žasnúcemu publiku predstavili nový stroj na úpravu lyžiarskych tratí PistenBully 600. Odborný svet bol prekvapený a okamžite podrobil moderné snežné pásové vozidlo detailnej analýze. S veľkým úspechom.

Už prvý pohľad do kabíny nového PistenBully 600 prezrádza, o čo ide. Koncentrácia na to najdôležitejšie - na vodiča. PistenBully 600 obsahuje v najväčšej miere prvotriedne technické vybavenie, stredobodom je však ergonómia, jazdný komfort a jednoduchá obsluha. Taký je návod na prezentáciu PistenBully 600. Tak to bolo a tak to ostáva dodnes. V centre každého technického pokroku stojí vodič. Prvé reakcie na nový technický vývoj boli obrovské a nenechali konštruktérov a servisný personál na pokoji. A tak bol PistenBully 600 vybrusovaný a optimalizovaný.

Vynaložené úsilie nám dalo za pravdu!

Práve teraz, v štvrtom roku predaja, dosiahol PistenBully 600 predajnú značku

■ Hans-Peter Müller, vedúci predaja firmy Kässbohrer Geländefahrzeug AG, Laupheim, odovzdáva vozidlo PistenBully 600 novému zákazníkovi. Zľava: Harald Häge - Kässbohrer Laupheim, Heinz Leiter - oblastný predajca Kässbohrer Rakúsko, Peter Soukal - vedúci rakúskeho zastúpenia Kässbohrer, Hans - Peter Müller, Heinz Pfeiffer

1 000 vozidiel, čím sa stal v súčasnosti najpredávanejším snežným pásovým vozidlom na svete. Skutočný rekord! Je to dôvod na oslavu! Okrem oslavy 40. výročia PistenBully s vyše 17 000 predanými vozidlami, teraz ešte aj 1 000 vozidiel PistenBully 600. Týmto sa PistenBully 600 dostáva na najlepšiu cestu pokračovať v stopách svojho predchodcu práve tak isto veľmi úspešného predchádzajúceho modelu PistenBully 300. Tento si s počtom vyše 2 500 predaných vozidiel doteraz suverénne udržuje Pole position v predajných číslach na celom svete.

Úspešný záver akcie Bye-Bye-Bonus!

Nikde inde sa ojazdené vozidlá nenakupujú v takom dobrom technickom stave a s možnosťou takého veľkého výberu ako priamo u výrobcu. Kässbohrer Geländefahrzeug AG poskytol v časovom období od 1. júla do 31. decembra 2009 zákazníkovi pri kúpe ojazdeného PistenBully špeciálny Bye-Bye-Bonus od 5 000 € na ich staré vozidlo.

V priebehu uplynulých šiestich mesiacov využilo túto ponuku vyše sto zákazníkov, ktorí vymenili staré ojazdené snežné pásové vozidlo za novšie, tiež ojazdené. Táto akcia mala skutočný úspech.

Ako presne fungoval Bye-Bye-Bonus? Kässbohrer Geländefahrzeug AG ponú

kol každému zákazníkovi, ktorý sa rozhodol vymeniť ojazdené snežné pásové vozidlo za novo ohodnotené ojazdené vozidlo z ponuky firmy Kässbohrer, pridať k cene jeho starého vozidla ešte pridaný Bye-Bye-Bonus. Podmienkou bolo, že vozidlo, ktoré sa vymieňalo, muselo mať rok výroby 1995 alebo staršie. Len tak vyplatili Bye-Bye-Bonus vo výške od 5000 €. Zákazníci sa mohli rozhodnúť, v akom stupni opravy by chceli vozidlo mať - Economy, Standard alebo Premium.

Pri tejto celosvetovo najväčšej výmennej akcii v rámci zimného obchodu vymenili skutočné poklady. Medzi vozidlami, ktoré firma Kässbohrer zaplatila, boli historické značky: Hämmerle, Lely Bero, Taubenberger Coolcat, Favero, ako aj mnoho vozidiel značky Leitner a Prinoth a len málo so značkou PistenBully. Aj to o niečom hovorí.

Zaplatené vozidlá v uplynulých týždňoch pracovníci firmy Kässbohrer pripravili na zošrotovanie a odpad odborne zlikvidovali.

■ Vozidlá vyplatené a prevzaté v rámci akcie Bye-Bye-Bonus čakajú na zošrotovanie

Perfektné pretekárske bežecké stopy s Formaticom 350

Formatic 350 upravuje trate na Tour de SKI

V krajine tisícich jazier vyvinuli a vyskúšali snežné pásové vozidlo Formatic 350. Kariéru štartuje v európskych horách najbohatších na sneh. Práve dlhoročné skúsenosti na škandinávskom ľade a snehu vyzdvihli vozidlá Formatic. Dnes pripravuje Formatic 350 bežecké trate pre špičkových športovcov - účastníkov medzinárodných bežeckých pretekov Tour de SKI.

Formatic 350 je vlastne vozidlo čisto na úpravu zjazdových tratí. Špeciálne pre podujatia Tour de SKI bolo vozidlo vybavené frérou firmy Kässbohrer so štyrmi stopovačmi a pripravovalo skutočne perfektné trate. V miestach pretekov - Oberhof v Nemecku, Val di Fiemme v Taliansku sa starali špecialisti z firmy Kässbohrer s vozidlom Formatic 350 o najlepšie podmienky pre špičkových športovcov z celého sveta.

Účastníci Tour de SKI kládli na organizátorov a trate v miestach pretekov mimoriadne nároky. Športovci a organizátori boli v hodnotení jednotní. Trate upravované vozidlom Formatic 350 tieto požiadavky perfektne a v plnom rozsahu splnili.

Silne dimenzované hydraulické čerpadlá prenášajú obrovskú silu 350k silného dieselového motora Cummins priamo na pásy. Vozidlo vybavené osvedčenými PistenBully kombi pásmi prekoná bez námahy každé stúpanie. Triflex fréza snowrobot s dvojitými finišérmi montovanými za sebou a so sklopnými stranovými finišérmi pripravuje spoločne so štyrmi stopovačmi perfektne celú bežeckú trať. Prídavné zariadenia vozidla Formatic 350 možno do detailov nastaviť prostredníctvom úplne proporcionálneho ovládania pracovnej hydrauliky Load sensing a vďaka najmodernejšej palubnej On-board-

■ *Mohutná sila, vecný dizajn*

Foto: Kässbohrer

■ *Formatic 350 so štyrmi stopovačmi sa stará o perfektné pretekárske podmienky*

elektroniky sú všetky funkcie ľahko ovládateľné.

Formatic Finland OY AB

Pásy značky Formatic patria nesporne k pionierom medzi snežnými pásovými vozidlami. Od júna 2008 tvoria vozidlá Formatic doplnenie výrobnéj palety firmy Kässbohrer. Predávať sa budú pod

jednou strechou s PistenBully a budú pre ne poskytované servisné služby firmy Kässbohrer. Výroba pokračuje naďalej v tradičnom meste Replot vo Fínsku. Firma Formatic Finland OY AB je stopercentná dcérska spoločnosť firmy Kässbohrer Geländefahrzeug AG. S vozidlom FormaticC 350 tvorí Kässbohrer stratégiu dvoch značiek.

TECHMONT

Helicopter
Company

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

Mi-8
(nosnosť 3000kg)

MD 530F
(nosnosť 900 kg)

postavených viac ako 100 lyžiarskych zariadení v SR, ČR, BG, PL, SLO

TECHNOALPIN® *informuje*

snow experts

Val d'Isère - nový zasnežovací projekt so spoločnosťou TechnoAlpin

Foto: TechnoAlpin

Pre stredisko Val d'Isère, jedno z mnohých francúzskych lyžiarskych stredísk, nie je výroba snehu ničím novým. Prvé zasnežovacie zariadenie v ňom nainštalovali v roku 1986. To, čím sa Val d'Isère odlišuje od ostatných stredísk, je celkový počet zasnežovacích zariadení. Spoločnosť STVI Sociétés des Téléphériques de Val d'Isère až do uplynulej sezóny používala iba sedem zariadení na výrobu snehu, ktoré pokrývali 40 km lyžiarskych sietí a vyžadovali si použitie približne 450 snežných diel.

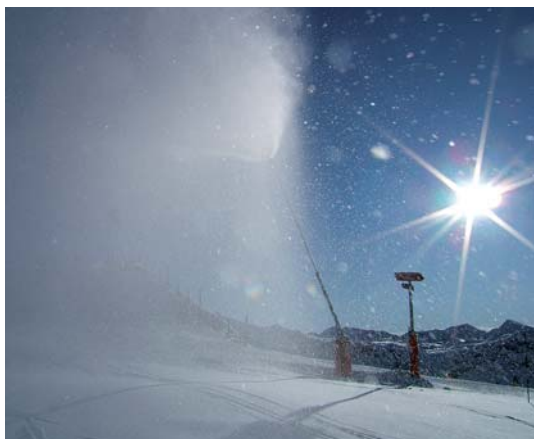
V rámci navrhnutého investičného a rozvojového plánu spoločnosť STVI nielenže vypracovala, ale aj začala práce týkajúce sa ostatnej zasnežovacej inštalácie v oblasti Solaise. Berúc do úvahy nadmorskú výšku (čerpacia stanica vo výške 2 515 m a jazero vo výške 2 535 m), správca už od začiatku roku 2008 postupne realizoval inžinierske siete spojené s výstavbou čerpacej stanice a zachovaním nadmorskej výšky. Na začiatku roku 2009 si spoločnosť STVI vyžiadala posudok týkajúci sa sietí a časti procesu. Naším cieľom bolo nájsť partnerov, ktorí by pri realizácii čerpacích staníc (čerpadlá, kompresory) boli vhodní z pohľadu kompetencií a know-how spoločnosti STVI, zdôrazňuje Eric Mattis. Želali sme si rozšíriť naše pole výskumu a ponuku snežných diel tak, že sme ich

podrobili kontrole, ktorú spoločnosť STVI vyvinula a zachovala pod vedením Pierra Mattisa, odborníka na automatické stroje. Pre Pierra Mattisa bolo dôležité zdôrazniť strategickú orientáciu prijatú už dávnejšie Jeanom-Paulom Rivolierom a Ericom Mattisom: Došlo k vytvoreniu skutočnej dynamiky, ktorá vyzdvihuje autonómnosť spoločnosti STVI. Vďaka projektom a realizovaným prácam bolo možné vyvinúť nepopierateľnú vnútornú kompetenciu.

Úradná skúška nasledovaná schválením

Po vykonaní analýzy rozličných scenárov, spoločnosť vlastniaca konsolidovaný know-how v sektore zasnežovania, ktorý si želá chrániť, sa preto rozhodla samostatne realizovať čerpaciu stanicu (čerpadlá, kompresory) a tretím stranám zveriť do rúk siete a časť týkajúcu sa výroby snehu. Eric Mattis ďalej upresňuje: Voľba materiálov sa vykonávala v závislosti od terénu. Prispôbili sme sa tyčovým delám z dôvodu charakteru lokality, ktorú sme mali vybaviť. Ak berieme do úvahy dĺžku siete, ktorú bolo treba realizovať (4,5 km) a túžbu dokončiť práce v skoršom termíne, spoločnosť STVI si vybrala dve firmy, Benedetti a Socco, ktoré si podelili úseky, pri pokladaní rúr vyrobených z liatiny a polyetylénu, ako aj pri realizácii šácht. Spoločnosť TechnoAlpin pridelili realizáciu časti týkajúcej sa snežných diel a automatizácie. Počas predchádzajúcej sezóny mal správca možnosť vyskúšať tyčové delo a oceniť kvalitu výroby, spohľadnosť materiálu a kvalitu snehu. Pri príležitosti návštevy spoločnosti TechnoAlpin v Bolzane tento klient okrem iného ocenil aj priemyselné rozmery podniku v regióne Alto Adige, a to nielen na úrovni výskumu

a rozvoja, koncepcie a výroby kľúčových komponentov potrebných na zasnežovanie areálov, ale aj z pohľadu kontroly kvality. Všetky uvedené prvky tak dokážu presvedčiť aj tých najnáročnejších klientov.

Koordinačná misia projektu

Navrhnuté technické riešenia a prístup k projektu prispeli k tomu, že spoločnosť STVI sa presvedčila o prednostiach spoločnosti TechnoAlpin, ktorej zverila do rúk práce spojené s koordináciou celého projektu. Realizácia bola slávnostne otvorená na začiatku júla a všetky práce pokračovali v súlade s predpoveďami. Dôvodom toho boli aj priaznivé poveternostné podmienky, ktoré nebránili položeniu 4,5 km dlhých sietí a inštalácii 55 tyčových diel na zjazdovkách v Madeleine, Glacier a Arcelle. Po naplnení jazera bolo zariadenie uvedené do prevádzky a úradne overené, napriek tomu však bolo potrebné počkať na vhodné (nízke) teploty nevyhnutné na spustenie výroby snehu. Uvedenie do prevádzky prebiehalo hladko, zdôrazňuje Pierre Mattis. Zariadenie bolo uvedené do prevádzky bez problémov a bezchybne fungovalo počas všetkých teplotných intervalov. Dnes správcovia lyžiarskeho strediska môžu ponúknuť klientom areál, ktorý zaručuje kvalitu snehu v oveľa vyššej miere.

TECHNOALPIN
Snow experts

OL TRADE

Desať rokov pôsobenia spoločnosti

Johnson Controls

V decembri, už v predvianočnej atmosfére, sa v hoteli Matyšák v Bratislave stretli 10. decembra 2009 partneri, klienti a priatelia spoločnosti Ol Trade. Pripomenuli si blížiaci sa sviatky Vianoc a Nového roka a trochu v predstihu oslávili aj 10. výročie vzniku spoločnosti, ktorá začala pôsobiť 1. januára 2000.

Hoci počiatky neboli ľahké, spoločnosť Ol Trade sa za desať rokov podarilo nainštalovať technológiu York (od 1. 1. 2008 JCN) v dvadsiatich strediskách na Slovensku, v štyroch v Českej republike a v troch zimných strediskách v Rusku.

Tieto strediská sú prevažne vybavené tyčovými delami voda/vzduch, pričom doteraz ich firma nainštalovala celkom 431 ks a zasnežuje nimi zjazdovky v dĺžke takmer 50 km.

O uplynulom roku 2009 možno hovoriť ako o úspešnom. Firma sa podieľala na rozšírení siete zjazdoviek strediska Chopok – Jasná vybavením novovybudova-

nej zjazdovky Grand – Brhliská (2 400 m) systémom zasnežovania – novou strojom a 36 delami voda/vzduch.

Počnúc terajšou sezónou aj stredisko Kubínska hoľa, kde sa majiteľ rozhodol nahradiť doterajší systém SnowStar, zasnežuje svah plnoautomatickým systémom JCN. V oboch strediskách bola nainštalovaná aj najnovšia verzia snehového dela Rubis – Evolution. Vyniká vyššou kvalitou vyrábaného snehu a vysokou rezistenciou proti vplyvu vetra a zamŕzaniu.

Úspechom firmy je aj postupné prenikanie na český trh. Už v sezóne 2009/2010 k doterajším trom lyžiarskym strediskám pribudli ďalšie. Na snehu značky Rubis sa lyžuje aj v zimnom stredisku Stupava.

Referenciu firmy rozšírila aj ďalšia mobilná ľadová plocha. Od 15. decembra 2009 sa na nej korčuľujú deti v detskej liečebni kúpeľov Lučivná pri Poprade.

Sila precíznosti.

PRINOTH AG · 39049 Sterzing · Italy · Tel. +39 0472 722622

Žiadna stopa skromnosti. PRINOTH® Powerfrézy sú dokonalé a zaručujú trvalú kvalitu! Vaše bezchybne upravené zjazdovky budú neprehliadnuteľné. Či už prašan, zmrznutý sneh, hrboľatý či strmý svah – PRINOTH® vďaka svojej kvalite pri úprave zjazdoviek vždy víťazí. Lyžovanie plné zážitkov – vydajte sa na našu stopu! www.priboth.com

Prinoth®

Ak má vyrásť v srdci malej tradičnej dedinky nová lanovka, prvým kľúčom k úspechu je nenáročná montáž a schopnosť ponúknuť jeho harmonické včlenenie do okolitého prostredia. Výnimočne kompaktný, jednoduchý a výkonný, UNIFIX predstavuje spojenie maximálnej dostupnosti s minimálnym priestorovým nárokom. Počnúc nízkou hlučnosťou a končiac merateľným ekonomickým prínosom Vás táto lanovka uistí o svojej trvajúcej a solídnej výkonnosti. Spoločne k optimálnym riešeniam...

Méaudre, Francúzsko

Unifix 4... Výnimočne nenápadný

www.poma.net

